

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. I.

Plymouth, Pa., d. 2 Sausio (January) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Raszant apie permainymą adreso butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinczių pamatyti mūsų laikraštį siuncziamė vieną numerį dykai. Prenumerata turi buti isz- virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybe Lietuvniku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“ in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & Co. Plymouth, Pa., The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:
JOB PRINTING in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Iszeina kozną Seredą, Plymouthse

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
Į UZMARĖ.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkojimai: už vieną sykį 50c.
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00
Pinigai kitai neisfinczė, kaip tik per MONEY ORDER, arba registravotose gromatose ant szito antraszė:

J. J. Pauksztys & Co.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.

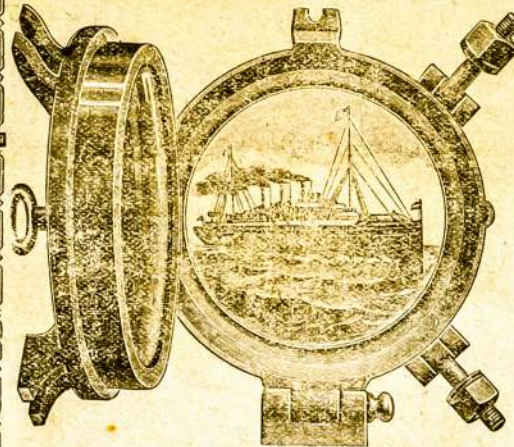
„Vienybes Lietuvniku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugysezių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atli kamas g - i ai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* Ant visu kialiū geriausiu ir greicziausiu laivu *

Siunczi pinigūs į visas svieto dalis greitai ir pigiai. Norintis kad jo pinigai siuncziami į tėvynę nepražutų ir kuo greicziausiai nueitų tegul kreipiasi

Po TOKIU ADRESU pas mumis

J. J. Pauksztis & Co.

(P. O. Box 1018) 224 East Main Street, PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigiai.

Susiesznekam visokiose kalbose. Pinigūs priimam bankon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

Daugiau kaip 30 metus iszmegeintas! Dr. RICHTERO wisam swietul zinomas

„ANKER“ (Inkarinis) PAIN EXPELLER.

yra geriausė gyduluė nuo Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.

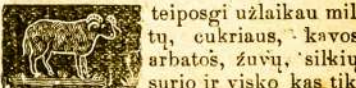
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.

uz 25c. ir 50c. pas wisus aptlekorius arba pas F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl Street, New York.

Mėsinyczia Adomo Adzgaucko,

Uzlaiko kasdien szviezią mėsą, kiau-lieną, verszieną, jautieną, avinczieną, kumpiai szviezi rukiuti, deszrų wisokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teposgi uzlaikau miltų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už p gesnę prekę neik kaip pas kitus visi pas Ad. Adzgaucka

220 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Daktarka. Johanna Zelviene.

Vienintėlė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave ir Church ulyezių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto, nū 12 iki 1 po piet, atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

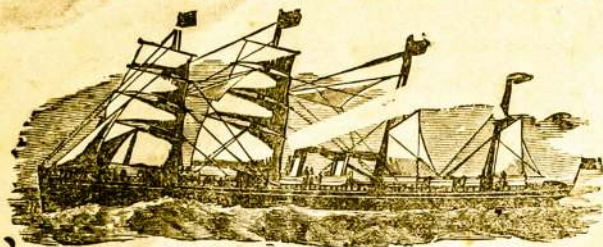
Max Kobre

Successor to

KOBRE & HERSCHMANN

Litewski i Polski **BANK**

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

I rieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausių prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų: North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siunčiame pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susisiekėti lietuvizškai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdam tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI MUSŲ EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.
20 Maaskade Rotterdam.

Lietuvizskas ir Lenkizskas **Kromas** visokių šviežių tavo rū. Taipogi pardūda šipkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir truciausių laivų. Išmaino visokius piningus, o ir nusiunčia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevycius,
NANTICOKE, PA.

Didele krautuve

IR KARCZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gėrymo ragaut, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką**
Plymouth, Pa.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲKŲ „TĖVYNĖS MYLETOJŲ“ DPA. GYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
P. O. Box 1018 Plymouth, Pa.
Sekretorius — A. Ilgunas
P. O. Box 48 Gilberton, Pa.
Kasierius — A. Olszewskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill
Knygius — N. Olszinskas
825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

HOTELIS arba geriausia užėiga dėl darbininkų ar siaip žmonių. Kurie norite šį bei tą pasižinti ir šalto alucioz Taurę išsigerti vynu ir visokių Arielkų, ar cigarelių skanų užirukti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

81 N. Hancock st. WILKES-BARRE

ZINGEIDU IR AKIVA DEL SVIETO.

Tikrai pirmutinė vienatinė gydykla ant uželdinimo plaukų ant praplikusių galvų, slinkimą plaukų į trumpą laiką sudrutina yra duota užtikrinimas (gvarancije). Kožnas užsiganėdina, kur jau tukstanciam ypataj profesor. Brundza suteikė puikius švelnius ir tankius plaukus, ką tai laimingi per laikraszczius ir laiszkus išsreiskė szirdingai padėkavones. Vieta ofisu yra 145 GRAND ST. ir 996 BROADWAY, Brooklyn. Norinti gautie visą rodą su informacije per laiszkus adresavokit sziteip:

J. M. BRUNDTZA CO
Box 2361, NEW YORK, N.Y.

The Fair Store.

Prekės musų krautuveje:

No 1 Pulkus skalbimui ceberys	65c.
" 2 " " "	90c.
" 3 " " "	\$1.15
" 1 Drapanoms beskės	80c
" 2 " " "	50c
" 3 " " "	60c
" 6 Szluota, gerai padaryta	25c.
" 7 " " "	30c

Gelezinlat pnodal virimui 49c. Ir augszcziau Skalbyrės 10c. Ir augszcziau. Biekės kopimui 8c. Ir augszcziau.

THE FAIR STORE
Pirmiaus Hersberger's stand 43 E. Main et.
Abe J. Stone, savinikas.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Su vienytose Valstijose Sziaurinė-Amerikos, kuriame iszdriba geriause ALŲ PORTERĮ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių afinių, norint ir geriant truputį užsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proczkų.

Todėlgi perkantieje ir pardavėjai (karcziannikaj) visadcs reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame iszdriba skaniausią, geriausią ir sveikiausią ALŲ ELIŲ ir PORTERĮ

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J PETER BREHDT

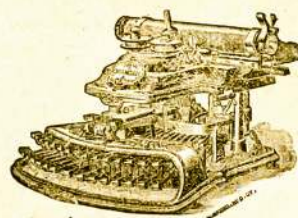
Locninjkas.

AGENTAS

asekruvojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ ūn ugalės

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Ant pardavimo

dėl drukavimo laiszkų, nauje maszinukė Munson No. 3, įreke \$25,00 Atsisauskite ant szio adreso:

J. J. Pauksztis

Bx 1018 Plymouth, Pa.

WM. N. REINOLDS, Jr.,

ADVOKATAS.

42 Welles Building,
Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306
Skolina piningus.

„LIETUVA“

Nedelinis Laikrasztis iszeina kas pėtnyczia Chicagoje ir paduoda žmoniems svarbiauses ir teisingiauses žines isz Amerikos, Lietuvos ir viso svieto. „Lietuva“ paduoda naujusias politiszkas žines, tai yra, apie krutėjimą žmonių visuose krasztuose svieto, visose vieszpattytėse, apie jų darbus, uzdarbius, naujiausius iszradimus (iszmislus) ir t. t. Kas „Lietuva“ skaito dasizinos apie viską, kas tik sviete darosi, apsiszvieis ir iszmoks žmoniszakai pasielgti.

„Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200, ant pusės metų \$1,00. Pinigai turbut uzmokėti isz virszaus.

Uzsiraszdydami ir pinigus siusdami adresuokite teip:

A. Olszewski.

924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
CHICAGO, ILL.

Visokias knygas,

lietuvizskas, taip drasiszkas kaipo ir moksliszkas, taipgi ir laikraszczius; kaipo tai: „Varpa“, „Ukininka“ ir „Tėvynės Sarga“, visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama už \$3 dol. Katalogą knygy ir laikraszczius ant pažiuros prisunecziu dovana. Uzprasanzant knygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir piningus prisiusti.

Jurgis Lapinas

Tilžėje — Tilsit

Ostpr. Germany.

PERŽVALGA.

— Iszleistojas *Zemlapio Lietuviszkai-Latviszko kraszto*, inžinieris A. Maciejauckas, neilgai tegalėjo naudotis isz vaišų savo triuso. *Zemlapis* buvo iszleistas pradžioje Kovo mėn. 1900 m.; ne vienas lietuvis džiaugėsi, nes matė tame veikalėlyj pirmą žingsnį daleidime lietuviszkos spaudos, bet sztai pradžioje Gruodžio mėn. ateina paliepiamas nuo Centraliszko Užrėdymo spaudos dalykų — atimti nuo inžinierio Maciejaucko visus žemlapio egzempliorius. Girdėjome, jog tas brutaliszkas žingsnis tapo atliktas acziu rupescziui Vilniaus generol-gubernatoriaus Trockio. Priesz szią konfiskaciją p. Maciejauckas pakėlė protestą ir skundžia pasielgimą Centraliszko Užrėdymo į senatą, reikalaudamas nuo Centr. Užr. sugražinimo kasztų. Protestas paremtas argumentais:

1) jog žemlapis litografuotas, o apie užginimą litografuotų lietuviszkų veikalų nėra kalbos jokiuose cirkuliaruose, paliepiamuose ir t.t.

2) jog žemlapis nėra vien lietuviszkas; dalis jo latviszka, tokiu budu jis internacijonaliszkas ir platinimui jo negalima kenkti.

3) jog žemlapis buvo savo laike cenzuros daleistas; jos apsirikimas įstumė iszdavėją į didelį kasztą, kurs privalo but gražintas jam.

— Pakeltas neseniai klausimas apie iszleidimą angliszkoje kalboje laikraszcio apsvarstymui ir užtarin. ui reikalų belaisvių tautų: lietuvių, lenkų, slovakių, rusinų ir t.t., ataranda karsztą pritarimą visuose geresniuose laikraszcziuose, kaip lietuviszkuose, teip lygiai lenkiszkuos (ypacz „Zgodoje“ ir „Dziennik Narodowy“) ir rusiniszkuos („Svoboda“). Slovakių balsas mums iksziol nežinomas, bet esam tvirtai per-

sitikinę apie jų prielankumą tai idėjai. Dr. J. Szliupas, raszte į „Zgodą“, užmano susi važiavimą delegatų į Pittsburgą, ant 5 Vasario 1901m., idant isz vieno apsvarstyti projekta. Gaila, kad neužkalbinta sziam dalyke latvių, suomių (finų) ir mažrusių.

— „Vienybėje“ (No. 51, 1900 m.) buvo praneszta apie parėdymą vysk. Hoban'o, apskelbtą Scrantone, idant visose parapijų mokslinycziose vaikaitu butų mokinami vien angliszkoje kalboj. Dabar gaudame žinią, jog tolygų parėdymą iszleido neseniai vyskupas Messmer isz Green Bay, Wis., o paskui jį ir vyskupas Eis isz Marquette. Savo metiniam aplinkrasztij, pastarasis isako visiems klebonams savo vyskupystėje, idant ne vien pamokslai bažnycziose butų sakomi angliszka, bet angliszka kalba turi buti vartojama ir mokinant vaikus katekizmo.

— V. M. Sabonis per „Lietuvą“ paduoda simpatiszką užmanymą, idant kiekvienas geras tautietis savo gimimo arba vardo dienoje aukautų, kiek isztenka, ant visuomenės dalykų. Tokiu budu, nė nejauciant susirinkti deszties — kitas dolerių karsztiesiems reikalams. Pavedam tą užmanymą skaitytojų atydai.

— „Viltis“, sanvaitinis laikrasztis, pasirodęs Shenandoah, Pa., pradžioje 1899 m., sugalu 1900 m. sustojo iszėjęs ant nepaskirto laiko. Redakcija palieka sav ir kitiems viltį galėsiant isz naujo iszleidinėti „Viltį“ toliausiai po pusės metų. Teiszsipildo.

— Į Naujus metus įstoja, neliaudami iszėję, szitie septyni Amerikos lietuviszki laikraszcziiai: 1) „Vienybė Lietuvininkų“ (XVI m.), 2) „Saulė“ (XIV), 3) „Lietuva“ (IX m.), 4) „Tėvynė“ (VIm.), 5) „Linksmas Valanda“ (IIIIm.), 6) „Katalikas“ (III m.) ir 7) „Ateitis“ (II m.). Praskambėjo gar-

as, kurį jį išleis, o ar tikrai iszleis — nieks nenori arba negali patvirtinti. Jeigu isztikrųjų tie laikraszcziiai užmanyti, tai kam, nelyginant drovioms jau namartėms, sarmatytis ir slėptis nuo visuomenės? Mes matome tame nenaudą tik paczioms iszleistuvėms.

— „Varpas“, No. 11, pranesza isz Petropylės, jog *Pravitelstvennyj Viestnik* apgarsiuo ciesaoriaus ukazą apie praszalinimą Lenkų karalystėje (taigi ir Suvalkų gub.) slapto mokinimo vaikų, kas jau buvo padaryta 1892 m. vakarinėse gubernijose. Persekiojimas pavestas mokyklų ūzveizdai, o paskyrimas baudos — Varszavos gen-gubernatoriui (pirmą ta valdzia prigulėjo globėjui mokslo aprubės Varszavoje).

— Philadelphiajos lietuviszkoje parapijoj vaidai su kunigu daėjo iki to, kad kunigas turėjo pasitraukti ir per kalėdas nebuvo jokios dievmaldystės.

Aukos kankintiniams

Isz Torrington, Conn.

J. Juozupaitis	-25
A. Stoczkus	-25
J. Matuseviczius	-25
Barbora Juozupaitienė	-10
Pr. Matuseviczius	-10
J. Matuseviczius	-25
S. Radauckas	-50
F. Vokietaitis	-50
P. Szerakas	-25
Ona Szerakienė	-10
P. Puskunigis	-25
Veronika Paulauckienė	-10
Damicele Grigaliuniute	-10
P. Grigaliunas	-25
K. Kirszinas	-25
M. Geguzis	-10
S. Gilius	-25
A. Bracznederis	-25
J. Malunaitis	-25
A. Szidiszkis	-25
M. Jutinskas	-25
J. Gailiunas	-25

P. Petrauckas	-25
S. Stulginskas	-25
V. Drauginis	-25
Pranciszka Buczinskienė	-10
J. Pukas	-10
Marė Szerpuckienė	-10
Emė Matakyniute	-10
J. Matkynas	-5
F. Jeruszevicius	-25
M. Geguzis	-25
Ona Kriaucziene	-12
M. Vokietaitis	-15
Agota Bajerczienė	-10
J. Gleforszas	-25
V. Deimanta, Plymouth, Pa.	-25
Dr. Immanuel Lundquist	

New York 1—
Buvo \$23.77
Labu \$32.44

Isz Lietuvos.

Kvetinga, (Kauno gub.).

Musų tykus kamputis ne nuo seniai pagarsėjo sviete isz priezasties kratų ir gaudymo žmonių už politiszkus „prasakaltimus“. Prasadėjo tas viskas pavasaryje perėjusių metų; gale Geguzio mėn. žandarai sugavo ties miesteliu Ruzava, Kursze, vežimą užrubežinių rasztų, siuncziamą isz Palangos Liepojun. Vežiai — latviai pripažino, kad juos pa samdė Palangos gyventojas Paulauskis, o pundus su knygomis jiems įdavė kokis nepazystamas vyras Klaipėdoje. Per tą iszpažinimą Paulauskis tapo tuoju suimtas, o į kelias dienas potam suėmė ir d rą Vaineikį isz Palangos, nors priesz szį pastarąjį nė jokių kaltės davadų policija neturėjo ir nieko kratydami jo gyvenimą nerado. Jai, mat, užteko vieno dasiprotėjimo, o kaip kiti pasakoja ant, d-ro Vaineikio padavė denuncijaciją tulas artymas szlėktelė, vienas isz daugelio niapkęstojų lietuviszko judėjimo. Potam nekuri laiką nieko nebuvo girdėti. Liepos mėn. ratelis lietuviszkos jaunuomenės užmanė įtaisyti žvalgones Palangoje, ketindami pastatyti ant scenos komediją „Velnias spastuose“. Kad ir buvo pavelijamas nuo

gubernatoriaus, bet vietinis policmeisteris Nikitinskij nedaleido perstatymo, remdams savo uždraudimą ant to, jog studentai (o tik jie vieni buvo įrengtojai) neturi tiesos, „pasisamdyti už aktorius“. Nemitus visa kuopelė nuvyko į Liepoją, kur jiems nuo anksciaus buvo leista kaip iš gubernatoriaus, teip ir policmeisterio pusės įtaisyti teatralizaciją parodą. Bet vos tik pasirodžius (21 Liepos) Liepojuje, jie tapo žandarų suimti. Keletą iš jų paleido tą pat dieną: ponę Pacevycienę, paną Janulaicziutę, studentą C. ir studentą S. Poną L. išleido iš kalejimo po 2 sanvaiczių tik, o studentus Janulaitį ir Mongirdą laiko ikisziol; giminės ir namiszkiei negalejo priesz valdžią nė tiek išpraszyti, idant juos paleistų po laida (paranka). Ir vėl viskas, rodos, nutilo, bet ne ant ilgo. 27 Rugsėjo musų kampaną užtvino gaujos žandarų, kurie puolėsi daryti kratas vienu laiku daugybėje vietų. Prokuroras ir žandarų virszininkas kratė Palangoje gyvenimą notariaus Kentrio ir mieszcionio Ant. Lukaiczio; žandarų vyresnysis Szulc iš Garzdų Kauno gub. iszkratė Kretingoje pas pirklį-kataliką Ed. Empaherą ir pas d-rą Januszį, kurį tuoj suėmęs nubugdino Liepojun; trecioji žandarų gauja po vadovyste apiciero isz Sziaulių padarė reviziją pas Paulauskius (d-ro Vaineikio vuoszvius) Slavai-cziuos, potam pas aptiekorių Prekerį Darbenuos, Kalneliuos pas vieną moteriszkę, pas Mongirdus, studento tėvus, dvare Miszucziuos, ant galo pas p. Vaitkevyczių dvare Mikolinkjuos. Nieks niekur žandarai neiszkratė, o vaistytoją Januszį suėmė dėlto, kad buvo ypatingas ant to paliepimas isz Liepojaus.

Aresztai ir kratos Liepojun ir Rygoje — tai kasdieniniai

atsitikimai, ypacz tarpe latvių Liepojun kalejimai teip prigusta, jog ir iszgabenus dalį kalinių kitur, į kiekvieną kambarėlį kemsza dabar po 2-3 ypatas. Virszininku žandarų Liepojuje yra tas pats rotmistras Vonsiackij, kurs 1897-98 m. sugaudė tiek lietvių Suvalkų guber. už lietuvytėreikalus. Per jį ir czia kilotoks smarkus persekiojimas, o Vonsiackij didziuojasi isz to visko, sakydams, kad „iszvalysės visus socijalistus ir litvomanus isz Kauno gub.“

Tarp tų visų atsitikimų užtėmyjame paszalinius dalykus, vertus atydos. Teip, dasizionome, jog komedija „Velnias spastuose“, paraszyta p.p. Bitės ir Žemaites, yra semta isz žmonių gyvenimo ir jos turinys visai nekaltas; vienok cenzura daleido jos perstatymą tik su iszlyga, jog raszytojos nieku budu neduos jų atspaudinti, bet po spektaklio rankasztį sunaikius. Dar vienas daigtas. Pernai lietuviszki ir lenkiszki laikraszciziai buvo minėję apie sutarimą maskolių ir prusų dalyke persekiojimo lietuviszkos spaudos. Teisingumas to praneszimo apsiereiskė sekancioje buityj: kratant pas p. Vaitkevyczių Mikolinkjuos (reikia žinot, kad p. V. — žmogus visai ramus ir valdžiai pilnai nuolankus), žandarai viskvoszė: „ko jis pereitais metais važinėjo Tilžėn su studentu Mongirdu ir vaistytoju Vaineikiu?“ Szeip prie Vaitkevycziaus nebuvo nėjokių kitokių priekabių, tik ta viena kelionė į Tilžę, per kurią jis ir tapo akyse žandarų „neblagonadiežnyj“.

Ignotas (Isz „Prsw“).

Politiszkos žinios.

Amerika. Dalykų stovis ant Pilipinų salų eitų geryn ir kovai, rasi, užsibaigtų, jeigu Suvien. Valstijų valdžia norėtų priimti nuolaidžius ir teisingus

pilipiniecių reikalavimus. Susitvėrusi federaliszka partija, po kurios vadovyste galėtų įvykti sandara, garsina savo programą, svarbiausiu pamatu kurios yra sujungimas Pilipinų su Suvien. Valstijoms, kaip atskiyros valstijos su vienokiomis tiesomis. Kaip gi kitaip galėtų Pilipinai susilieti su Suvien. Valstijoms? Ar gi McKinley norėtų padaryti isz Pilipinų kokią ypatingą provinciją po savo valdžia? Vienok, ką įieszkoti susitaikymo kelių, valdžia naujai garsina, kad negrąžisianti nuo karietės liuosnorių (kaip buvo pirmiaus nuspręsta), iki kongresas nepaskirs į jų vietą regulariszką kariumenę. Matyt, kad valdžia turi dar ypatingus uzmanymus, nieko gero neža danczius. Teip ruosziantės isz pusės McKinley'o pagelbininkų. Pilipiniečiai vis labjaus rimsta ir apsi renka vietas gilumoje salų, teip jog susikirtimai atsitaiko labai retai ir su vis menki.

Rytinė Azija. Po ilgų tarysnių, visos vieszpatystės sutarė paduoti Kinų valdžiai vienodus reikalavimus ir protokolą, apimantį iszlygas susitakymo su kinieciais, jau įteikė ciesaoriaus vietininkams. Punktai tų iszlygų buvo jau paduoti musų laikrasztyje. Kinų valdžia noroms-nenoroms primestasias iszlygas primė.

Pietinė Afrika. Kaip jau esame minėję pereitą sykį, burai pradejo su dideliu smarkumu užpuldinėti ant anglų; jie net įsiverzė į angliszkas žemes Kaplende; įstabu, kaip burams užtenka savo pulkų, idant kovoti daugel vietose. Jie sukasi apie Pietermarizburgą į rytus nuo Oranijos ir apie Kimberley pacziuos vakaruos Oranijos; keli jų pulkai prisilaiko sziaurėje Transvaalio ir arti pacziuos Pretorijos užpuldinėja

ant anglų. Vyriausias anglų vadas Kitchener nuskubėjo į Kapsztatą, idant numalszinti kylanczius olendrus isz Kapkolionijos; isz to matyt, kad isz to sukylimo jau czia nemenką pavojų; sako, devynios dalys visų olendų yra sukilę ir susidėję su burais. Atsitinka ir susikirtimai; sztai ties Britstown, vienas eskadronas yeomanry (raitai liuosnoriai) susirėmė su burais, kurie dalį jų iszskirto, o kitus sugavo, bet nenorėdami jų pas savę laikyti — paleido, atėmę arklius ginklus ir maistą. Anglai vis taikosi pagauti į spastus gen. De Wet, bet tai jiems vargiai nusišeks. Tarpais buna ir pusiau juokingų atsitikimų: ana, ties Zeerustu burai atėmė nuo apgalėtų anglų vizimus su dovanoms ir pyragais ant kalėdų szvenczių, kurias gabenti puikams lordo Methueno; teipgi ir 27 Gruodžio, ties Dreifontein, anglų pulkas po majoru Barry susikirto su burais; muszis traukėsi 4 valandas ir po pergalei burai laimėjo 25 vagonus su tokiomis pat dovanoms.

Anglijai pareina striukai. Neisztekdama savo kariumenės, valdžia szaukiasi prie savo naujokynų: Australijos, Kanados ir Naujosios Zelandijos, praszydama, idant įiesugamintu nuo savęs keletą pulkų ir atsiųstų juos į Pietinę Apriką. Kur tavo puikybė, marių karaliene?

Pagal paskucziausias žinias, karėse su angliais žuvo už visą laiką 1000 burų; pats prezidentas Krueger'is paduoda tą skatlių ant 12-1400 vyrų, priskirdamas czia ir svetimų tautyszčių kariautojus. Akyva paminėti, po kiek burų krito garsingesnė muszių vietoše; Elandslaagte 75, Colenso 7, Spionskop 70, Kimberley 30, Ladysmith 115.

Dalis darbu.

Wilkes Barre, Pa. Strytkarių darbininkai jau nestraikuos, nes kompanija iš dalies išpildė jų reikalavimus. Jie gaus už 9 val. dienos darbą \$1,65 ir po 18 ct. už valandą virsz darbo laiko, arba, \$2,00 už 12 val. darbo ir po 17 ct. už valandą virsz darbo laiko.

Geležies liejinyzios Vulcan sustraikavo dalis darbininkų, reikalaudami pakėlimo algų.

Dorrance, Prospect ir Blacman kasyklų buvo sustraikavę visi darbininkai dėl neizmokėjimo algų kas dvi nedėlios. Tik sustraikavus visiems, kompanija pažadėjo izsmokėti.

Seranton, Pa. Straikas darbininkų prie elektrizkų strytkarių, užsibaigė. Visi gauna po 2 ct. ant valandos daugiau ir dirbs po 10 valandų. Jie buvo reikalavę po 3 ct. ant valandos virszaus.

Czionais galima pažymėti, kad visuomenė pritarė straikui ir straikieriams gelbėjo kiek tik izsgalint. Kad kompanijai su pagelba scabs'ų pasisekė kelis strytkarius izsleisti, žmonės ant jų nevažiavo; superintendentas bandė su vienu strytkariu pats važiuoti, bet ant jo užpuolė vaikai ir, nusitraukę nuo strytkario gerai apdaužė, tik viens izs straikuojanczių konduktorių jį pagriebęs įstumė į karcziama, kur jis per užpakalį spėjo pabėgti. Kompanija parsigabeno žmonių izskitur, bet vertelgos jiems nė maisto nepardavė, nė pastogę davė.

Philadelphia, Pa. Readingo gelžkelio kompanija padarė kontraktus su Cambria Steel Co. izs Johnstown. Pa. ant padarymo 2030 plieninių vagonų, izs kurių 1000 dirbs Pressed Steel Car Co. Pittsburghe. Darbininkai tulą laiką turės darbo.

New York. Pennsylvaniajos kapitalistai apsiėmė izsvesti naują geležinkelį nuo

Ausonia, Pa. iki Binghamton, N. Y. apie 100 mylių ilgumo.

Shamokin, Pa. Straikas kasyklų Enterprise pasibaigė. Kompanija apsiėmė pakelti algas ant 10%, kaip straikieriai reikalavo. Kompanija pažadėjo pakelti 10% po didžiojo straiko rudenyje, bet nemokėjo ir dėlto kilo naujas straikas.

Joliet, Ill. Czion sugėgė Fox Pressed Steel Car dirbtuvė, kuri nebus atstatyta. 200 darbininkų neteko darbo.

Plainsville, Pa. Pennsylvania kasyklų sustraikavo vaikai, nes kompanija po 2 val. mažiaus skaitė negu vaikai dirbo.

New Bedford, Mass. Straikierių dalis audimo pa brikuose Acushnet & Hathaway sugryžo prie darbo bado dėlei. Staklių taisytojais straikuoja tolyn.

Kingston, N. Y. Peckham Mfg. Co. apreiszkė savo 250 darbininkų, kad ir jie bus dalyvais pelno, kaipo ir kompanijos sanariai, koks bus izs izsdirbimo motorų, vagonų ir vagonų ratų.

Suv. Valstijose praėjusį metą tapo izskasta minksztųjų ir kietųjų anglių 45,785,597 tonai.

Izs Amerikos.

Dėl stirnos nuszo vė žmogų.

8 d. Gruodžio, baigiantės medžioklės laikui, farmeris izs Foxcroft, Me. Th. Doggett su savo žentu A. Sturtivant'iszejo stirnauti ties ezeru Lebek; jiemdvim persiskyrus, žentui pasisekė nuszausti stirną, kurią jis užkabino ant szakos, idant paskui sugryžus pasiimti. Kitas medinczius per nelaimingą atsitikimą buvo nuo ten netoli ir pamatęs stirną besisiubuoiant, palaikė ją už bėganczią ir paleido szuvį; kulka pataikė Sturtivantui į smilkinį ir

kiaurai per kitą iszejo; atėjęs už pusės valandos, Doggettas rado savo žentą negyvą. Velionis paliko nelaimėje paczią su 4 vaikais, izs kurių du dar tik dviejų mėnesių (dvynukai). Tegul buna szitas atsitikimas persergėjimu kitiems medincziams. J. Klimavyzia.

Kalėdų dovanos.

Izsganymo Armija (Salvation Army) New York'e per kalėdas pavalgydino 25,000 žmonių—vargszų Madison Square Garden'e. 10 valandą pirm pietų 16,000 almužnų tapo izsdalinta pavargusioms szeimynoms; pietus valgė 25,000 pavargėlių, o ant 6 val. vakare buvo parengta vakarienė dar dėl 6000 pavargėlių. — Izsganymo armiją visi izsjuokia, net persekioja, bet labdarystėje nei joks tikėjimas jų nevirszija. Visi sotus ir linksmi, nieks nemato baduolių, tiktai Izsganymo Armija juos mato.

49 vaikai prigėrė.

Pas Foster, Iowa, paleisti izs mokyklos vaikai nubėgo ant užszalusios upės pasiecziu žinėti ir įlno. Izs 51 vaiko tik du izszielgėbo, o 49 prigėrė.

Vagia žmones.

Omaha, Nebr., buvo toks atsitikimas: utarnyke, 17 d. Gruodžio, vakare du nepažytamu sustabdė ant gatvės Ed vardą Cudahy, 15 metų, sunų tenajiszchio milijonierio, ir sakydami, kad jiedu esą szerifais ir kad tame vaikine pažinę pabėgėlį izs pataisos namų McGee, įsodino jį vežiman, užkimszo burną, suriszo rankas ir kojas ir nuvezė į kas—zin kokius tolymus namus. Į kelias valandas po tam tėvas pavogtojo gavo laiszką, kuriame reikalauta nuo jo už izspirkimą sunaus \$25,000; milijonieris, tiek pinigų izsmesti nenorėdams, atjieszkojimą sunaus pavedė policijai, bet nė policija, nė detektyvai nesurado nė jokių pėdsakų. Kitą dieną senasis Cudahy vėl gavo laisz-

ką, kuriame piktadėjai grasino izsgręžti sunui akis, jei tėvas per 24 valandas nepristatys pinigų į paskirtą vietą. Milijonieris buvo dar besipurtes, bet noroms—nenoroms turėjo nuneszti reikalautus tukstanczius. Į 5 valandas vėliaus, pėtnyczioj apie 1 val. nakties, jaunasis Cudahy sugryžo namon. Dabar tas milijonieris negali aprimt ir siulo \$25,000 už pagavimą tų piktadėjų; policijai pasisekė jau atitekti tuos namus, kuriuose laikė pavogtąjį.

Tolygus atsitikimas rado vietą ir Pueblo, Col. 22 Gruodžio; ten nusivedė nežinia kur merginą M. Hoel, 18 metų amžiaus. Piktadėjai savo reikalavimų neiszreiszkė, tik davė žinią, jog mergina gyva. — Treczia paveizdi anomis vagystė žmogaus atsitiko Kalamazoo, Mich., 25 Gruodžio, kur du nežinomi vyrai naktį nutvėrė ant gatvės H. Clayberg'ą. 17 metų, ir norėjo nugabenti jį į Matlevan, gulintį už 11 mylių. Bet vaikinui pasisekė izstrukti izs niekadėjų rankų ir sugryžt namon.

Mirė darbininkų vadas.

Chicago, Ill. 24 Gruodžio, Graceland'o krematorijoj (peczius deginimui lavonų), tapo sudegintas kunas M. Bretzius's'o, kurs pažįstamas yra nuo 40 metų kaipo vadas Amerikos darbininkų judėjime ir sumanus jų organizatorius. Numirė jis Denverj'j 20 Gruodžio izs ligos.

Gobtuvės po prievarta.

Magistratas Red Top'o, S.C., — murinų apgyvento miestelio, — izsleido paliepiamą, idant visi ten esantieje murinai apsisvestų. Iki sziolei 75 poros tą prisakymą jau izspildė. Magistratas izsranda, kad per daug muszasi už merginas, tai gi tegul jos pastoja pacziomis, tai aitrumas atausz,

Bėgaisz Suv. Valstijų.

Naujajai Anglijai, o ypacz valstijai Maine, grumzdžia pavojus netekimo gyventojų: apie 200,000 apsigyvenusių ten francuzų ketina kraustyti į Kanados provinciją Quebec; kaip priežastį išsikėlimo paduoda nupuolimą pramonės Naujaj Anglijoje, o teipgi tą valdžios neteisybę, jogei prancuzai negali gauti nuo jos kunigų, kalbančių prancuziskai, ir turi laikyti angliszkus kunigus.

Nukentėjo už burus.

Vasaryj pernykszečių metų Chicagoje, policistas Furlong, airis, užsilegime persovė kitą policistą Leach, anglėną, besigincijant apie burus: žinoma, airis laikė burų pušę, o Leach — anglų. Furlongui buvo sudas nusprendęs 14 metų kalėjimo, bet gubernatorius atleido tą bausmę.

Kiek važinėja strytkariais.

Per metus nuo 1 Liepos 1899 iki 1 Liepos 1900 m., visoje Pensylvanijos valstijoje strytkarių kompanijos, kurių yra 90, pervežė 538 su virszum milijonų žmonių; tame pat laike 1582 ypatų, važiuodami, mirtį rado.

Nepakėlė pagirių.

Cambridge, O., per suvestuves jaunavedžiai A. Bonick su M. Lacvah, keldami gausią puotą, per daug apsigėrė ir išto numirė. Buvo paisyta, kad juodu nunuodyjo, bet daktaras stacziai pripažino, jog mirtis paėjo nuo apsigėrimo. Daktaras dyvyjasi, kaip visi svečiai gyvi išliko, nės išgerta baisybę spirito. Tai bus bene slovakai.

Prikeltas iz numirusių.

Chicagoje, 30 Gruodžio, gyvenime No. 57 Barber str., pakilo didis truckszmas, ant kurio atėję du detektyvai atrado

gulintį ant lovos žydelį Veinbergą su padėtu ant krutinės raszteliu: „esu numiręs!“ Moters verkė, dejavo. Bet detektyvai, iš priegimties palinkę bile kam nelabai įsitikėti, pradėjo žydelį vartyti, kutent, dėstė prie lupų zerkolėlių, garsiai rėkė į paczią ausį, bet nieks ne gelbėjo ir žydelis nė nekruste lėjo. Tada vienas iš detektyvų įsmeigė adatą į tą kūno dalį, kurioje visai nėra kaulų, — ir stojosi stebuklas. Žydelis kaip paszėlęs szoko iš lovos, emė bėgiot po kambarį, rėkė, kad jisai esąs gyvas ir sveikas; jis nudavęs negyvėlių tik idant persitikrint, ar žmona jo gailėsis. Detektyvai nugaleno Veinbergą ažuot į ligonbutį — pas sudzią, kurs nutraukė \$25 bausmės už „neprigulintį pasielgimą“.

Išz lietuviszku dirvu Amerikoje

Grand Rapids, Mich. Musų miesto lietuviai neyra palinkę prie skaitymo laikraszečių (asz bent žinau tik 7 skaitanczius); lygiu budu jų tarpe neatsiranda tokių, kurie nepatingėtų szį-tą praneszti apie savo gyvenimą į laikraszečius. Per tai asz atsidedu nors kiek tą spragą užtaisyti. — Išz geresnių tautiszkų darbininkų turime paminėti p. J. F. Bielskų ir p. F. Staukų, ypacz pirmąjį, kurs turėdams didesnę įtekumą, nemaža gerė gali nuveikti dėl musų reikalų. Idant perstatyti skaitytojams istoriją musų draugiszko gyvenimo, asz atkartosiu sutrumpiadams p. Bielskaus kalbą, laikytą 19 Rugpjuczio 1900 m. per susirinkimą Szv. Petro ir Povylo draugystės. Pirmutinis lietuvis, kaip galima patirti, atvyko į Grand Rapids 1880 m., buvo tai Izidorius Grigaitis, kurs už metų parsikvietė czionpat ir savo szejmyną. Į neilgą laiką apsigyveno czia ir daugiau lietuvių, kurie neturėdami savo drau-

gysezių, glaudėsi prie lenkų. Veliaus, per rupestį tikrai gerovėtvynainio Petro Bielskaus, o teipgi St. Vilcziausko, susitvėrė szv. Petro ir Povylo draugystė, kuri pirmą mitingą laikė 17 Geguzio 1891 m., o antrą 26 d. to paties mėnesio, išzrinkdama toje dieuoj ir vyriausybę. Konstitucijos parupintojais buvo M. Bagdonas ir S. Vilcziauskas. Pradžia draugystės buvo su 42 sąnariais ir 42 dol. pinigų. Dabargi, acziu Dievui, draugystė turi jau 80 sąnarių ir 4000 dol. turto. Siekiai draugystės — pagelba susirgus ir aprupinimas numirus. Per užmanymą draugo A. Giedrio, susirinkime 25 Balandzio 1900 m. nutarta pasistatyti savo salę, kurios atidengimui ir tapo paszvēsta diena 19 Rugp.; kasztai išneszė į 3000 dol., bet dabar lietuviai neberekalauja jau kreiptis prie lenkų mylistos — 25 Sausio 1895 m. Grand Rapids'e tapo uždėtas Vytauto neprigulmingas klubas, įstoję 55 sąnariai. — 1896 m., per rupestį F. Stankaus, susitvėrė „Draugystės S. Daukanto“ kuopa, kuri apart visuotinių užduocių, gelbėjo savo draugus ir ligoje; pirmiaus ji laikėsi tvirtai, samdė dėl savo pelno salę ir turėjo nevieszą knygyną; bet per neatsargumą susilpnėjo ir dabar išz viso skaito tik 10 sąnarių — 5 Sausio 1899 m., per rupestį J. F. Bielskaus, įsikurė „Tėvynės Myletojų Draugystė“ kuopa su 5 draugais, bet dabar apie ją jau negirdėti. — Lietuvių szziame mieste bus į 300, szelnyų 62 (10 lietuvių tur lenkes paczias), mergaiezių nuotakų amžyje skaitome 10. Tarpe lietuvių yra du karcziamininkai ir viens groserninkas; savastį turinczių yra 27, kurių turtas siekia 25,000 dol. su 7000 dol. skolos. — Ant to pat susirinkimo 19 d. Rugpjuczio kalbėjo ir daugiau tautiecių: M. Bagdanavyczia apie pra-

dzią Vilniaus miesto; V. Bagdonas apie Amerikos vargdienius ir J. Oleka apie prasmę Lietuvos vardo; be to, priesz kiekvieną prakalbą lietuvaite dailiai padainavo keletą dainų; jų balsai sukėlė klausytojų szirdyse ne vieną atminimą išz tolymos tėvynės ir ne vieną szirdį sugraudino. Susirinkimas tapo atliktas visai priderancziai ir gražiai, bet visgi geistina butų, idant dėl prakalbų kviesti ateinancziam laikė tikrus tautiszkus kalbėtojus, pilnai atsakanczius tam mierui. — Baigdamas szitą praneszimą, turiu czia paminėti, jog 1898 m. mes bandėme sutverti lietuviszką parapiją, tam tikslui turėjomė surinkę 600 dol. ir rengėmės nusipirkti tris lotus, bet vyskupas mums to nedaleido, o tada mes už pinigus, skirtus ant bažnyczios, pasislatėme salę; joje dabar laikoma karczizama, pardavinėja alų ir degtinę, kaip kada įtaiso ir szokius.

Prasziokas.

Union City, Conn. 2 d. Gruodžio pasibaigusiu metų szios vietos lietuviai turėjo susirinkimą, ant kurio parkvietė dėl prakalbų d rą J. Szliupą; svetainė „draug. szv. Jurgio“ buvo pilna žmonių. Atlikimas susirinkimo programos prasi-dėjo nuo deklamacijos O. Mikaicziutės „Lietuva, tu brangi žeme...“ Toliaus A. Muraszkiutė, O., V. ir M. Mikai-cziutės ir J. S. Pruselaitis padainavo pirma „Nu Lietuva, nu Dauguva“, o potam „O szdienes klapatų“; A. Muraszkiutė pasakė eiles „Sztai die-na auszta“, o M. Mikaicziutė „Nepražuvo Lietuva“. Viskas buvo atlikta visai priderancziai ir klausytojai padėkavojo už tai gausiais delnų plojimais. — Dr. Szliupas savo prakalboje aiszkino apie paszėjimą žmonijos praslinkusio: se gadynėse, apie skriaudas žemosios luomos, kaip mede-

gizskas, teip ir dvasizskas apie sunkų padėjimą vargdienio, kada jį parduodavo ir pirkdavo gyvulio vietoje ir tt.; potam, d. rs kalbėjo apie szio laiko skriaudas, kurias kenczia žmonės, o ypatingai lietuviai, czia Amerikoje. Kalbėtojas pajudino teipjau Suv. Valstijų politiką, sakydams, jog szalis stovi ant slenksczio imperijalizmo (ciesorystės); per tai jis ragina visus darbininkus jungtis vardan socijalizmo ir gelbėti savo tiesas. Kaip gali numanyti, kalba visiems didei patiko ir asz girdėju daugelį apgailistaujant, jog dr. Szl. negali tankiaus lankyti pas mus su prakalboms. *S. A. Pruselaitis.*

Waterbury, Conn. Musų mieste susidėjus kompanija įtaisė lietuviszką karcziamą su mieriu panaikyti kitas; tacziaus nė viena dar izz anų neisznyko. O kompanijonai daugiausiai patys szelpia savo svetainę, geria patys, vaiszina savo draugus ir giriasi, kad „biznis“ jiems gerai klojasi. Taigi dėl užlaikymo karcziamos atsirado ir geras noras ir sutarimas; o kad reiktų sutvert blaivystės draugystę, tai visi szalintųsi. Teisybė, czia kun. Saurusaitis buvo uždėjęs neva blaivininkų draugystę, bet draugai dėvėjo blaivystės skraistę tik del akių.

Susitaisė czia izz jaunų vyrų „Szokėjų draug.“, kurios mieriu yra izzmokinti žmoniszkaus szokti; ta draugystė nepatiko vietiniam klebonui, kurs per pamokslą stengėsi ją izspeikti, klaidingai prietam mesdamas kaltę už įkurimą „Szok. dr.“ ant nieko nekaltos „Lietuvių Sunų draug.“

Vargo Pelė.

Torrington, Conn. 9 diena Gruodzio per. metą czia susitvėrė „Tėvyn. Myl. Dr.“ kuopa. Kada reikalai buvo atlikti, J. Juozapaitis perstatė

susirinkusiems reikalą szelpimo tų tautiečių, kurie dirbdami dėl tėvynės, kenczia po Rusų valdzia sunkų persekiojimą. Ant to užmanymo nutarta izskirti komitetą rinkimui aukų. Izsrinktiejie draugai J. Juozapaitis, S. Radaukas ir F. Vokietaitis, perėję per visus lietuvius, sulasė nuogerų lietuvių \$7,67 (suraszas aukautojų patalpintas tantikroje vietoje). Betgi, tarp lietuvių atsirado nemažai ir atszalėlių; gerai priezodis sako, jog tarp kviečių visada randasi kukaliai. Keletas „Saulės“ skaitytojų, kurie Taradaiikos ževerkas laiko per augscziausia izsmintį, izsgirdė antko mes renkam aukas, pradėjo girti carą, sakydami, kad jis teisingas ir be reikalo nieką neskriaudzia; tie niszmanė liai peikė lietuvius, dirbanczius dėl tėvynės, sakydami: kam jie laužo valdzios įstatymus? caras, girdi, ir teip dar geradėjingas, kad neliepia kaltininkus į akmenį užkalti, bet gyvus varo į Siberiją.

Vergams tegul pasilieka ir retėziai, o mes, Torringtono lietuviai, abelnai imant, neesame atsilikę nuo tautiszkių darbų ir rupinamės atsikelti izz letargiszko miego. Trumpam laikke mes sutvėrėm „T. M. D.“ kuopą, laikėme du dideliu susirinkimu pasidėkajojant kun. Saurusaicziui ir guodotinam d-rui Szliupui; dabar rengiame ant 19 Sausio, subatoje, teatrą, ant kurio ketiname parsikviesti p. Grinių izz Waterbury'o.

Susitarę A. Juodziukynas ir J. Matusevyčius uždėjo czia mėsinyczią, tik gaila, kad nė viens nė kits nemoka to biznio vesti; dėlto jau po kelių dienų viens izz partnerių slapta praszalino, pasinaudojęs keliolika deszimczių dolerių nuo savo draugų. Velytina, idant czia uždėtų mėsinyczią žmogus, kurs pažįsta reikalą, o pelno czia galėtų turėti gana.

Aukų rinkėjas.

Thorpe, Wis. Pagyvenęs Cooldale, Ca., tarp lietuvių, izsvirtusių į slovakus, asz leidausi į vakarinę szalį, už vis malonėdams pamatyt, kaip lietuvininkai gyvena ukėse. 9 Spalio pasiekiau Thorpe, kuriame gyvena į 30 musų viengenczių. Nors czia nedaug lietuvių, bet jie daugiau atlieka dėl tautos reikalų, negu kitur tukstancziai. Už gražų paveikslą galima pastatyti kitų vietų lietuviams p. F. Mikolainį, kurs sulasė į \$20 aukų szelpimui kankintinių ir tai per vis nuo *svetintauczių*. Tarp czionykszczių lietuvių užtėmyjame ir kitą pagirtiną apsireizskimą. Kiek asz zinau, Massachusetts'o, New York'o ir Pennsylvanijos valstijose yra nemenkas skaitlius intelligentiszkių lietuvių, kurie vadina savę tėvynainiais, o kad reikia vesti paczią, tai ima lenkę ir paverczia savo namus į lenkiszkus. Neteip dedasi Thorpe: czia keli lietuviai apsidevė su lenkėmis, bet tik tada, kad jos izsmoko prigulincziai lietuviszkos kalbos; dabar tokiuose namuose vieszpatauja tik lietuviszkas liežuvis; vaikams duoda vardus musų istoriszkių didziavyrių: Gedimino, Keistuczio, Vytauto, Byrutės ir tt. Asz czia užtėmyjau tikrą tėvynės meilę be veidmainystės, kaip kitur tankiai matai.

Czionai žemės ant apsigyvenimo yra jau neperdaug; žemė gera ir vaisinga. Kas dar norėtų įgyti czia farmą, tai tegul skubinasi, nes žemė kasdien brangsta (dabar galima gauti margą už 12 dol.). Szeip dar bai czia eina tik minksztų anglių kasyklėse; visi darbininkai priklauso prie union'o; įsiraszant reik įmokėt \$50, bet dirbusiems mainose nors szesziometus, tą mokestį nuleidzia iki \$10.

Turiu dar paminėti ir tai, kas yra czia negirtino. Sztai kun. Ambrazaitis per pamoks-

lus bažnyczioje smarkiai užpuldinėja ant vadovų kooperatyviszkos kompanijos „T. M. D.“ ir tai tokiais žodžiais, kuriuos nesmagu vieszai atkartoti. Ką kun. A. nori tuo atsiekti? Jam nepadyvyja, kada jisai bažnytinėje saleje, parsamdęs muzikantus, įtaiso szokius ir izsnaudoja avelių kiszenius, parduodams menkos vertės žaislelius ir leles.

Negalėdams apsigyventi ant žemės, asz leidausi į tolesnę kelionę į Westville, Ill.; czia yra lietuvių per penkis szimtus.

K. Rutkauckas.

New Britain, Conn. Musų kunigas sakė 16 Grudzio ilgą pamokslą, kurį paszventė izsbarimui raszanczių į laikraszczius, o teipgi ir skaitanczių juos; pastariejie užsipelnė nuo kalbėtojo vardą „czebato aulų“; daugumas gailisi, kad kn. Žebriš nepaminėjo aiszkiaitų laikraszczzių, kurių nevalia skaityti. Jug, rasi, butų tokių, ką paklaustyti. Be to dar kun. Ž. barė czionajiszkius lietuvius už lankymą d-ro Szliupo prakalbų, ir skundėsi, kad jo, kun. Ž., pamokininimų visai neklauso. Kuningas laiko tai už asabiszką pažeminimą ir nuplėszimą garbės.

Kun. Ž. pyksta už raszymą korespondencijų, kad jose ir teisybę pasako. Kad izsgirstumėme apie kokį gerą daiktą, tai dar greicziaus pranesztumėme į laikraszczzius.

Serduokas.

50 numeryje „Vienybės“, ant 601 puslapio, randu žinią, kad Philadelphijos parapijos komitetas vazinėjo pas popieziaus pasiuntinį Mons-rą Martinellį Washingtone ir „prasžė popieziaus pasiuntinio Martinellio, kad duotų į Philadelphijos parapiją kun. Žilinską“. „Ką tasai (popieziaus pasiuntinys) pažadėjo“.

Teipgi ir „antrų sykiu Philadelphijos parapijos komite-

tas vazinėje į Vašingtoną kur popiežiaus pasiuntinys (vėl) pažadėjo jų (Philadelphijos lietuvių) reikalavimus užganėdinti".

Rašė tokią žinią „Vienybėje", lietuviai, o ypatingai Plymoutho parapijonai galėjo pamislyti, kad kun. Žilinskas nesibūvina Plymoutho ir tik tyko, kad gavęs kur geresnę vietą plymouthiečius pamestų.

Asz vienok praneszu, kad Philadelphijos komitetas tą viską darė be mano žinios, ir protestuoju prieš tokį Philadelphijos komiteto pasielgimą. Plymoutho parapija yra dabar viena iš ramiusių lietuviszkų parapijų Amerikoje. Parapijonai dėl maro, kaip dėl klebono, yra prielankus, kurį prielankumą labiausiai atjaučiausia šią vasarą, iszvažiavęs ant Paryžiaus perodos ir į tėvynę. Ir asz su vis nemisliju Plymoutho parapiją apleisti. O isz Philadelphijos komiteto pusės tas yra labai negražu, kad be mano žinios ir pritarimo jie mano vardu darė pas popiežiaus delegatą tokius konszachtus ir paskui apie tai laikraszečiuose pagarsinó.

Kun. J. Žilinskas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Boston, Mass. 23 Gruodžio lietuviai atlikė ketvirtinį susirinkimą vietinės „T. M. D.“ kuopos. Pirmsėdis J. Jeruszevyčia isz pradžių perskaitė draugystės mierius, o paskui trumpai perstatė naudą prigulėjimo prie jos. V. J. Petkunas isz Broktono kalbėjo apie meilę tėvynės. J. Raulynaitis savo neilgoje kalboje guodėsi ant tų lietuvių, kurie per nesupratimą garbina Rusijos carą; toliaus jis priminė, jog Lietuva, būvus tokiam giliam užmirszime, vienok pabudo ir dabar atitinkį gerų lietuvių kiekvienam miestelyje, kaip kur ir deszimtimis. — Po pra-

kalių prisiraszė prie kuopos 8 nauji sąnariai. Isz kuopos pinigų \$20 tapo padėta bankon, \$5,00 iszmokėta visų metų samdos už svetainę, o \$5,00 palikta pirmsėdžio rankose ant tolesnių kuopos reikalų. Per užmanymą D. Serguno, tapo nutarta nusiųsti dr. Szliupui 1 d. 50 ct. kaipo prenumeratą už kn. „Pajiega ir medega“. Ant galo, iszrinkom į organizatorius: J. Žvairaitį, Somerville, Mass., J. Raulynaitį Cambridge Mass., A. Milių ir D. Serguną, S. Boston.

Kuopos sekretorius J. J. R.

„Vienybės“ skaitytojams.

Visi „Vienybės“ skaitytojai yra užkviečiami atnaujinti prenumeratą ir sykiu prisiųsti užvilktą skolą, idant perraszdami skaitytojus į naujas adresų knygas, sykiu ir juos įrašytumėm, kad gautų visus numerius ir neturėtų pertraukos skaityme.

Kurie turi susirinkę visus „Vienybės“ numerius dėl apdarymo į knygą, o kuriems galstoka yra tų numerių, duokite žinią, o prisiųsime, kokių num. dar isztektime.

Tuli skaitytojai kaltina iszleistuvę už neprisiuntimą laikraszečio, bet jie persikeldami į kitą vietą, nepranesza iszleis-tuvei, nė pacztoriui pasako, ir laikrasztis eina ant seno adreso. Skaitytojai patys tur savę d. roboti, paduoti tikrą adresą naują ir senąjį, o tada tik yra galima viską gerai atlikti.

Isz rytinės Azijos.

Pekin 13 Rugsėjo.

Gavau 30 num. „Vienybės“, kuris man labai patiko, bet užsimokėti už laikrasztį, ar už ką kitą, nėra galimu daiktu, kadangi nuo laiko, kaip iszkeliavome isz Manilos, dar negavome algos, o kitas dalykas, kad nėra nė gelezinkelio nė paczto, kareiviai vaikszečioja pėsti, kadangi gelezinkelis iszardytas,

kurį maskoliai, rods, jau baigia taisyti ir turi tik kokia 10 mylių davesti iki Pekinui. Apie paczią karę nė neraszysiu, nes apie tai yra garsinama pakaktinai. Isz mus gyvenimo czion galiu paminėti, kad kol daėjome iki miesto Tientsin, tai mums, Amerikos kareiviams, butų galėjusi sena moteriszkė su lazda galvas nukapoti, tokiam padėjime buvome, o eėjome į karę.

Kiekvienas Amerikos kareivis turi nesztis su savim, kaldrą, budukę, dvi stuopas vandens, ant dviejų dienų valgio ir mus armijos vadas gen. Chaffee daugiau nuvargino mus kelionėje, nei kad butume nusikamavę muszyje su kinieciais. Jis mat, jodamas raitas nė kiek neuilso, apart to neturėdamas ant savęs jokios sunkenybės, o kiti vyresniejie sekdami jo paveikslą teip gi kužino kiek galėdami, kad tik greičiaus eiti. Kariszkis daktarai, rods, buvo su armija drauge, bet nemislykite, kad jie butu gabėnsi su savim gyduoles ir bandę silpnus kiek nors padrutinti, nors kiek vaistų suteikiant. Ne. Jie vietoj gyduolių ar tolygių dalykų reikalingų prie kelionės nusikamavusiems kareiviams, turėjo su savim fotografiszkus aparatus, kad nuiminėti paveikslus žingeidesnių vietų ar atsitikimų dėl visokeriopų laikraszečių, už ką jiems buvo gerai užmokama.

Po kitų muszių su kinieciais, kad mus sužeistų kareivių nebuvo kam surankioti ir apžiūrėti, daugelis musiszkųjų pateko į maskolių ligonbczius, kur jie ir buvo laikomi ir apžiuriami, ir maskolių kariaunos virszininkai, matydami tokią netvarką ir nerupetingumą pas amerikonus, sakė kad jie pasirupinę, kad apie tai Washingtone zinotu. Bet ar jie bandė kisztis į svetimus reikalus ir Amerikos valdžia kada nors dažinos apie tokį

gyvuoliszką užlaikymą jos kareivių?

Kitos vieszpatystės, kad ir daug turi kariaunos, bet tąją ir užlaikyti gerai stengiasi, kitos kariaunos dieną, kada karszta, ilsisi o nakezia eina toliaus. Amerika nors dabar turi tiktai 5000 kareivių, bet norėtu su kitomis susilyginti ir visur su kitomis buti drauge, tai gi ir privargino visaip savo kareivius, norėdama nuo kitų vieszpatyszių neatsilikti. Amerikonai juokiasi isz maskoliszkų czebatų, bet kiek mes matome, tai maskoliszki kareiviai nedėvi teip sujucdusiais ir nuo prakaito suskretusiais(?) marszkiniais, kaip mes. Jie su savim neszasi tik vandens atsigerti ir szaudyklę nuo prieszo atsiginti, o paskui kariauną veza valgius ir virenes ir kareiviai gaudami viralo sykį, arba du sykiu ant dienos, visai kitaip iszrodo, o mes gauname blekę tamėdzių ir blekę mėsos ir prėskuczių — tai ant 24. Tamėtes gavę tuojaus iszgeriam, budami isztroszskę, tai ir liekamės su viena sausa sutaisyta mėsa, kuri yra suri, tai paskui da labjaus troszkina ir mus Amerikos poneliai jei tik gauna kur juodos duonos, tai valgo tą apsilaizydami. Man tankiai tenka gauti duonos nuo maskoliszkų kareivių, jei tik su jais kur susiduriu.

29 d. Rugsjuczio buvo didelė paroda ir mus Amerikos kariauna tuomi atsizymėjo, kad buvo labjusiai nudriskusi. Pekine tankiai lyja, purvynas ir smarvė, blogai maitinami kareiviai serga, daugiausiai pilvais. Mes buvome pasirengę eiti į kalnus, kur, kaip girdejome, buvo 7 misijonieriai laikomi, bet paskui į ten nuėjo dalis vokieczzių kariaunos ir pulkas maskolių.

Ligonbcuziai prikimszti ir, kas įstabiausia, daugiausiai yra serganczių viduriais, o visi jie guli ant cementinių ar kitokių grindų, pasiklojęgi ką-

katras turi — teip ligonbuciai czionai įtaisyti. Kurie labai serga, tiems verda rugszčių zupę su actu, įmetę kelias kruopas, kadangi tas esąs — sveikas maistas. Labai gaila, kad mus virszininkai ir prižiūrėtojai nepabando tuomi sveikuoju maistu maitintiesi.

Asz nevelyju nė vienam lietuviui į Amerikos kariauną pasiduoti, jei tik kokiam tin giniui ar girtuokliui, kurie tada pažinti, kaip ant svieto gyventi. Mus pulko rasztininkai nusiuntė į miestą Taku, parvežti knygų, visokių rasztų ir siuntinių ir t.t., bet jis nesugryžo. Jis buvo vokietukas ir ar tik nenutraukė į Berlyną.

M. Vosylius.

Musu nepažystami draugai

Vieną nedėdienį, Lapkričio mėn. perėjusių metų, man teko su tulu draugu užėiti Bostone į hotelį. Mums besisznėkucziuojant ir bepusręziaujant, prie to pat stalė priėjo ir atsisėdo antroį pusėj mandagiai apsirėdęs vyras, kurs iszgirėdęs mūsų kalbą, pradėjo į mus tēmytis ir per visą pusręzių laiką lyg klausėsi mūsų sznekos. Pusręziams pasibaigus, nepažinstamasis staigu pakilo nuo sėdynės ir isztiesdams man ranką, prabilo: „dovanokit, kad drįstu paklausti tamistos — isz kokio jus kraszto ir kokios tautos? nes asz gyveuu jau 16 m. Bostone, o niekad dar tokios kalbos neesu girėdęs“. Asz teipgi pakilęs, pasisakiau pravarde į paaiszkinau, jogei mes lietuviai isz rusiszkosios Lietuvos. „Lietuvinkai!“ suszuko nepažinstamasis, tartum to tik jam reikėjo, ir prabilo toliaus: „laimingiausiu esu žmogumi sziantieną, kad galiu pamatyti tuos žmones ir girdėti jų kalbą; asz tiek daug esu skaitęs apie juos istorijoj, apie jų budą, papročius, pa-

dorumą, narsingumą kovose ir tt.“ Musų naujas pažinstamas prisėdo prie mus arcziaus ir iszvedė mums beveik isztisą musų tautos istoriją, minėdamas vardus kunigaikszčių ir kartė nuo karto klausdamas manęs, ar teip yra, kaip jis yra skaitęs knygoze. Toks pasikalbėjimas, mudviem didei mielas, tēsėsi apie dvi valandas, iki neatėjo laikas skirstyties. Tada nepažinstamasis įteikė man savo vizitkortę, užkviėdamas ant rytojaus pas savę. Gavęs progą ir pilnas akyvumo, asz kitą dieną isz ryto nuėjau pagal paduoto adreso ir buvau labai meiliai priimtas. Gaspadorius parodė man visą savo knygną, tarp kito ko Istoriją visų tautų, kurioje apraszta ir musų tautos nusidavimai; net ir paveikslai buvo, kaip senovės lietuviai sėdi po medžiu su saidoku rankoje, o ant galvos luszio kepurė, apsvilkę kailiais. Man, vienok, buvo kaktu, kad lietuvių istorija ten supainiota su lenkų ir rusų istorijomis.

Gal norite dasizinti, kas per vienas musų nepažinstamasis? Yra tai daktaras *H. Blekston*, gyvenantis Bostone, kurs, kaip jis man sakė, turi niszmastuotą troszkimą tyrinėti visų tautų nusidavimus ir pažinti jų kalbą ir papročius.

Matote, broliai, kaip svetimi mums vyrai, gavę progą nors isz tolo pažinti per rasztus musų sentėvių veikalus ir musų paczių budą ir papročius, teip augsztai stato musų visą tautą. O mes, akli paklydėliai, tankiai gėdimės savo tėvų palikimo ir gimtines kalbos; graibomės, kaip žabalius tvoros, vadiname savę kas lenkais, kas anglėnais, o kelintas ir visai nežino kaip vadintis. Mes turėjome savo karžygius senovėje ir didvyrius netolygoje praėitėje: garbingi per visą pasaulę Tadas Kastiuszka ir Adomas Mickevyczius ar nebuvo lietuviais? Jie, teisybė,

dirbo po lenkiszka skraiste, bet tai buvo gadynė užmirszimo dėl Lietuvos. O mes sziuose laisvės laikuos stengkimės isz visų pajėgų užkovoti ir iszlaikyti tai, kas turi būti dėl musų szventenybe.

K. Gediminas.

Ant slenksczio naujo szimtmezio.

Su 1900 metais užsibaigė devynioliktasis szimtmetis nuo prasidėjimo krikszczioniszko sios gadynės. Szalia milziniszkų pergalių žmonijos dvasės ir proto, mes regime tame amžyje ir milziniszkus veikalus piktos valės, szalia milziniszko tvėrimo — nepabaigtą zudymą, szalia neapsemtų turtų — bedugnį skurdą; tai amžis veidmainingos sąžinės ir lengvų kompromisų (susitaikymų), katriė sugretina popiežių su sultonu ir nuveda juodu į Krymą ant kruvinų laukų (1854–55 m.); szitas amžis szvelnios politikos ir bjaurių darbų, pasiekusio cziukurą idealizmo ir placziai įsivyravusio materijalizmo, pastatė žmoniją ant grįzkelio, nuo kurio nežinia kur žmonių draugija pasuks ir kur ji nužengs savo nepasotintam besiverzime pirmyn.

Meskime žvilgtį į visą praszokusį laiko tarpą. Užstojant devynioliktam szimtmeziui, Europos draugijos ir vieszpattystės buvo dideliu sujudime ir baimeje: pergalingas prancuzų ginklas grumzdė naujai nupieszti Europos mapą kruvinais brukszniais. Bet žmonės, o ypacz valdžios stambiai klydo: dideji Prancuzų revoliucija, sutvėrusi tai tautai naują gyvenimą, negalėjo nesztiti kitiems prapultį. Ji barstė visur liuosybės ir gyvasties grūdą. Įrankis augsztesnių parėdymų — Napoleonas, — suvaldė revoliuciją Prancuzijoje, bet iszplatino jos seklas isztisioje Europoje; jo armija nesziujosi rankoje kardą, o už

anczio — knygą; tie žmonės griaudami aukurus tamsybės, iszvalė vietas szventinczioms proto. Tą iszliuosavimo pasiuntinstę aplaistė kraujo upeliais, bet pasiuntinstę tapo atlikta. Kariszka gadynė užsibaigė 1815 metais, o tada prasidėjo vidurinis draugijų darbas. Į keletą metų „szventasis susivienyijimas“ karalių, kuris pasiruosęs buvo kovoti su Napoleonu, stoji į kovą su savo tautomis. Viskas virba ir juda. Vienos tautos (balkaniszkes, lenkai, airiai) svajoja apie iszsziveržimą isz po svetimos valdžios, kitos (italai ispanai ir tt.) stengias nutrenkti nuo savo karko savųjų retėzius. Bunda ir Amerikos naujokynai, ką dejavo po Ispanų jungu. Antrasis Franklinas — Bolivaras isz Venezuelos — aplanko Europą ir sukelia jos simpatijas dėl nepažistamų iktol szalių vidurinės ir pietinės Amerikos. Ant reakcijos atsirėmusi politika sugrįzusių į Prancuziją Burbonų numeta juos nuo karaliszko sosto (1830 m.), o atsitiki- mai Prancuzijoje isz naujo surkursto liepsnas visuose Europos kampuose, tarp kitų ir Lietuvoje (krakusmetis). Ant galo užstoja 1848 m. ir vel, kaip pirmiaus, Prancuzija krauja ant savės iszganymo pasiuntinstę. Revoliucija 1848 m. ypacz svarbi yra tuom, jog czia, gali sakyti, pirmą kart pasirodo ant polytiszkos kovos lauko darbininkų suorganizuota galybė. Sostai sudrebėjo. Susipratę žmonės pagamino rasztelius, vadinamus konstitucijomis, ir įteikė juos valdimierams, idant szie žmonių vlei prisiektų. Despotizmas prijautė savo galą. Tada jis prasimanė įsigimti naują formą, kurios paveizdus matėme Napoleone III, o sziantdien matom Viliuje II, Vokietijos cesoriniuje. Jų geizmas — būti despotais su tautos pritarimu. Bet grįzkime truputį atgal.

Idant nuramdyti sujudusia žmonių sumonę, reikėjo kraujo. Proga greit pasipynė. Priežastis kraujo praliejimo buvo ne kas kitas, kaip raktas nuo kapo To, kurs gydė skaudulius ir priglaudė samarėną. Įpėdinis Jo, Rymo popiežius, pasirodė artymesniu broliu Turų sultono, negu svietas tikėjosi. — Besivaržant už tą raktą dviem Kristaus bažnyčiom, Pijus IX nusiuntė sultonui brolišką pabucziavimą ir pertai įgijo tiesą skriaust kitus krikščionis Szventoje žemėje. Prasidėjo karė tarp Rusijos isz vienos, o Turkijos, Prancuzijos, Anglijos ir Sardinijos isz kitos pusės. Kraujo klanai, iszgožti Krymo tarpkalniuos, ant tulo laiko užmigdė žmoniją; menki pasipurtymai, kaip lenkų 1863 m. ir Balkano tautų, nerado atsakancijos dirvos; tik Italijoje pasirodė ant scenos tautiszkas karžygis Garibaldi, kuriam stebisi pasaulė; kada popiežius, vidų tamsaus klero, rengėsi apszaukti svietui savo neklaidingumą, Garibaldi atėmė nuo Rymo vartų raktus ir pavedė juos tautai. Italija atgijo tautiszka ir dvasiszka. Popiežija polytiszka žuvo.

Despotizmas visą tą laiką nesnaudžia; jis rengia atsitikimus, kurie neduotų žmonėms liuosai atsikvėpti ir apspręsti savo padėjimą. Pradeda viena po kitos sekti kruvinos dramos: pjuvynės Meksike dėl neesancijos ciesoriszkos karunos, broliazudė karė už Szlezvig-Holsteina, Prusų karė su Hannoveriu, karės Prusų su Austrija (1866 m.) ir ant galo kova visos Vokietijos su Prancuzija (1870-71). Napoleonas III paliko Paryžiuje, isztraukdams į karę, ciesorians sostą, o tauta jam pagamino giljotiną galvos nurentimui. Nuo to laik vakarinė Europa apirimsta ir įjeigu įjieszko kraujo, tai tik kituose pasaulės pasieczyuos.

Kas link Rusijos, po valdzia kurios pateko ir musų nelaimingoji tauta, tai jos žygis eina visai kitokiu keliu. Carizmas vis stipriaus įsivrauja ir paskutiniam laike pasiekia patį cziukurą; kada kitose szalyse mažesnės tautos atgana savo tiesas, Rusijoje žingsnis už žingsnio paveržia ir tas paczias savistovystės liekanas (lietuvių, lenkų, latvių), arba naujai pamusza po savo valdzia tolymas gentes Kaukazo ir vidurinės Azijos. Pasikešinimas Rusijos užgriebti ir Balkanų pusiausaly, pagimdęs kruviną karę 1877-78 m., pasibaigė ant naudos rumėnų, serbų ir bulgarų, įgyjusių polytiszka liuosybę.

Teip tai siuntant polytiszkiems goduliams, žmonija, devynioliktam szimtmečiui bėgant, milžiniszkais szuoliais žengė pirmyn keliu iszradimų, techniszkių patobulinimų ir sunaudojimo paslėptų gamtos spēkų. J. Watt'as pritaikogaro spēką, R. Fulton sunaudoja tą spēką stumimui laivų, G. Stefnson'as pakinkogarą į lokomotyvą; sparcziais žingsniais eina milžiniszkas isztobulinimas susineszimo pabuklių ir darbo įrankių; czia gausiai sunaudojama garo, gazo ir elektros spēka. Kas gale XVIII amžiaus butų prąjautęs stovį mechaniszkių iszradimų pabaigoje devyniolikto szimtmeczio, tas su pilnu užsitikėjimu butų sprendęs, jog žmogus, suvaldęs gamtos pajiegą ir pakinkęs ją savo vieton turi buti liuosas nuo sunkaus darbo, nuo nedatekliaus, nuo žiaurios kovos už buvį.... Keipgididei jis klystų! Pasirodė, jog visas techniszkas progresas nuėjo ant naudos neskaitylingos dalies draugijos sąnarių; isz kitos pusės proletarijatas, pirm to menkas skaitliuje, pasididino iki netikėtų milijonų. Ir tada prasideda nauja, baisi savo pasekmėse, vergovė. Polytiszka ir socialiszka liuo-

sas ir visoms ukėso tiesoms apdovanotas žmogus — neturi savo vietos pasauleje, nuo jo atimta dalis to turto, kurią pati gamta jam paskyrė; jam pripazinta tiesa numirti arba dirbti ne dėl savo naudos. Ir jis dirba, nes už darbą jam nukrinta skatikas ant duonos. Jis stato szventinyczias, isz kurių iszvaro Dievą teisybės, o palieka vietą farizėjams; per jį iszauga karalių ir turtinczių rumai, isz augsztybės kurių darbininkui nuleidžia retėzius; jis verczia miestus į puikybes ir goslybos lizdus, o pats skursta priemiesczio lipdynėse. Draugijos surėdymas, kurs gimdo tokį nenormaliszka dalykų stovį, negali ilgai pastovėti. Draugijos įjieszko kelių, idant sutvert sav naują gyvenimą, ir blaszkosi į visas puses. Visokios teorijos, tankiai pagimdytos už Iskarijoto algą, temdo minių protą ir veda jas ant klystkelių arba stabdo aizskesnį supratimą. Bet paskutiniam laike visur jau gauna virszų moksliszko socializmo teorija, kuri, kaip regis, įspėjo geriausia isz iksziol žinomų davadą draugijoms. Dvideszintas amžis turės buti amžiu jos pergales ir įsikunijimu....

Kaip minėjom, Europos vieszpatystės nuo tulo laiko paliovē niautis tarp savės. Bet jas užpuolė už tai kolonizacijos karsztis. Rusija Azijoje, Vokietija Aprikoj ir Okeanijoje, Prancuzija pietinėje Azijoje, Italija rytinėj Aprikoje, Anglija visur, o visos vieszpatystės isz vieno Kinuose — pradėjo glemžti po savo valdzia svetimas žemes ir platinti jose civilizaciją su degtine už anežio ir peiliu rankoje. Dėdazi atsitikimai, kuriems nėra vardo. Sztai Anglijos liutas užpuola su plėsziko mieriais ant ramios Burų tautos, idant paveržti nuo jų aukso kasykles, o visos civilizuotos tautos szaiposi žiuredamos į tą karžy-

giszka Burų kovą; apvainikuotas aktorius, nuo augsztybės Vokietijos sosto, glosto C. Rodesą, kurį jo paties kancelieris vadina plėsziku, ir czia pat iszniekina Burų vietininką, prezidentą Krueger'į. — Pažiurekime vėl, ką Europa daro su Kiniecziais. Nuo tulo laiko europėnai pasisavino Kinuose tulus miestus, upių įtakas, plotus žemės, primetė Kinams savo konvencijas, užplukdė szalį iszdarbiais savo pramonės, užleido kraszta krikščioniszkais misijonieriais, idant panaikinti Kinieczyų tikėjimą, zydtinį jau 4000 metų ir dusyk vyresnį už krikščionystę, prileido savo kareivių ir tt. Kiniecziai, netekę kantrybės, pavasaryje 1900 m. susiburiavo ir iszvaikė daugumą svetimžemieczyų; suprantama, kad czia neapsiejo be kraujo praliejimo, ypac nukentėjo įsipykę gyventojams krikščioniszki misijonieriai. Tada Europos valdzios apszaukė sukilusius kinieczius *maisztininkais* (!) ir prasidėjo akivi atsitikimai. Visa Europa užgulė ant saldziai snudulivusios Kinų tautos ir emė ją kaip tinkama draskyti. Kada Vokietijos pasiuntyns von Ketteler, arzindamas Kinieczius su tikrai visokszka arrogancija (puikybe), rado užpelnytą galą isz kinieczyų rankų, tai vokieczyų ciesorius siundė savo apicieorius ir kareivius, idant jie pasigiezdami už ano nuzudymą nepalikytų nė vieno kinieczio gyvo....

Baigdami, negalim neapsitoti nors trumpai ant polytikos Suvienytųjų Valstijų. Jos pamatinis principas budavo: „Amerika dėl Amerikos“, o tuom pat — teorija nesikiszino į svetimus reikalus. Bet paskutiniam laike apsieiszke nesuprantama atmaina: Suv. Val. ne vien įsikiszo į Kubos ir Filipinų reikalus, bet užsimanė tas szalis pabrukti po

savo valdžia. Kilo priesztaravimas, pasiprieszinimas ir prasidėjo kraujo praliejimas, kurs ikisziol nesiliove. Į kiniezių reikalus Suv. Val. įsikiszo vienos isz pirmųjų. Ką ženklina ta atmaina? Kongresas, geidžiant McKinley'ui nutarė, idant ant ateinanczio laiko butų visoda eilėse 100,000 apginkluotos kariumenės. Priesz ką ją taiko? Jeigu McKinley rengia karę su svetimoms szalims, — tai mus laukia, kaip prisibijo tuli laikraszczi, imperijalizmas; jei ta kariumenė paskirta kovai su dabarnykszczi, ir ateisanczi, darbininkų judėjimais, — tai mus laukia despotizmas, nuszvelnytas vardu „republikanizmo“. Darbininkų luoma, kuri galėtų tikrai turėti valdžią savo rankose, dabar nelyginai pavestas papjovimui jautis, be sumonės žiuri aptemusiomis akimis į teip aiskius atsitikimus ir pavėda savę akklam likimui. Musų-gi lietuviai ypacz atsižymi nesuprati mu savo reikalų ir nenoru kisztis į draugijos dalykus. *M.*

Atsakymai.

M. Bridickui. Tamistos rasztas apie Kataliko teologus netilps, nes su apsiputojusiais ne užsimoka ginczytis.

Lietuviui. Kad kunigai vienybę laiko, tai mes gerai žinome jau nuo seniai. Pas juos Krawczunas, Juodiszius, o dabar ir Kaulakis — tai žvaigždės. Gerų kunigu galima su žiburiu įieszkoti, bet nerast. Korespondencija netilps.

Vargo pelei. Kas tiko, su naudojome, pamokslus sakan tiems pamokslai netinka.

Prascziokui. Dekavojam už suteiktas žinias; laikraszczi ovalumai ir kitokios aplinkybės ne visada leidžia redakcijai taikintis prie korespondentų norų.

A. Baltiejui. Kad „Lietuvos“ 51 num. tilpo apskelbi-

mas, tai pareiga jos yra patalpinti ir pasiteisinimą, ir delto kreipkitės į „Lietuvos“ redakciją.

Susirinkimas.

Kuopos T. M. D. Pittsburg'e, Pa. bus nedėlioje, 6 Sausio 1901 m., 3 val. po pietų, svetainėje Vytauto Mokslo Draugystės po N. 2224 Forbes str. ant kurio užpraszone visus sanarius ir abelnai visus tautiecius bei tautietes atsirasti ir prisiraszyti prie T. M. D. Teipgi bus isz dalintos sanariams knygutės ir rinkta nauja T. M. D. kuopos vyriausybė. Kuopos pirmėsdis Jonas J. Jasaitis.

Prakalbos!

Brooklyne, N. Y. nedėlioje ir panedėlyje (6 ir 7 Sausio 1901) bus prakalbos svetainėje po num. 93 Grand str.

Nedėlioje prakalbos prasidės nuo 2 val. po pietų ir trauksis iki 6 val. vakare; o panedėlyje prasidės ant 8 val. ir trauksis iki 12 val. vakare.

Kalbėtojais bus Dr. J. Szliupas ir kiti.

Visi lietuviai ir lietuvaits yra užkviecziami ant prakalbų atsilankyti. *Komitetas.*

8-tas Didelis Metinis Balius.

Draugystė broliszkos pagelbos po vardu Szv. Juozapo kėlia didelį 8-tą metinį balių panedėlyje, 7 Sausio 1901 m., svetainėje Pennsylvania Hall po num. 733 Christian str. Philadelphia, Pa.

Balius prasidės nuo 8 val. vakare ir trauksis iki 5 val. ryto.

Įėjimas ant balius visiems *dovanai.* Szirdingai užpraszone visus lietuvius ir lietuvaits, kaip vietinius teip ir isz apielinkės pributi ant balius. Muzika bus kuomi ge-

riausia. Giesmininkų Draugystė dainuos gražias tautiszkas daineles, kurios palinksimine visų lietuvių szirdeles. Visus užkvieczia. *Komitetas.* Dr. Szv. Juozapo.

Isz visur.

Ispanijos pakrantėje audra užvarė vokiszką kariszką laivą ant uolų pas Malagą ir nuskandino, kur prigėrė 41 jurininkų mokintinių.

Vokietijos tapo apsunktas medicinos mokslas; kiekviens daktaras turės mokintis vietoje 4, penkis metus universitete ir paskui vieną metą praktikuoti, kol iszduos egzaminą.

Paryziuje pirm 30 metų angalai pasistatė sau bažnyčią, kuri buvo liuosa nuo mokesczyų. Dabar vienok valdžiai pareikalavus mokesczyų, kunigai tos bažnyczios pasiprieszino, nemokėšę ir gana, kad net į seimą pateko tas klausimas ir seimas nutarė, kad mokeszczi, turi buti užmokėti ir už praėjusį visą laiką apie 20,000 frankų.

Berlyne, operoje ant galerijų persisvėrė viens žiurėtojas ir laike perstatymo nulėkė žemyn, kur primuszė vieną moteriszkę ir kelis vyrus.

Paryžiaus parodos įrengimas kasztavo 116,500,000 frankų, o jėmė tik 114,500,000 fr. Du milijonu frankų turės valdžia pridėti.

Vokietijos lininių iszdarbių pabrikuose pabrango linai ant 12% ir dėl stokos linų tapo udaryta keliolika pabriky. Amerikos pasiuntinys rodyja amerikonsziskus linus gabenti Vokietijon.

Mieste Havre, Prancuzijoje, valdžia užgrėbė 30 vagonų Suv. Valstijų parodos daiktų už neužmokėjimą kasztų už

vieta, kurie pasidarė po užbaigimo parodos ant \$5,710.

Pietinėje Amerikoje, angliszkose valdybose, British Guiana, atsirado jurių plėszikų isz Dutch Guiana, kurie apiplėszdavo laivus bei kaimus, nuzurdodami gyventojus. Jie užpuolę vieną kaimą užmuszė 15 žmonių. Dabar angliszka valdžia juos pagavo, atėmė 5 laivus su grobiu ir 40 plėszikų nuszovė tai nuskandino.

Vokietijos geležies ir anglių kasėjai ant susivažiavimo Berlyne nutarė: Darbo laikas turi buti tik 8 valandės; turi buti įstatymu užginta dirbt moterims kasyklose, kaipo ir virszutiniuose pabrikuose prie geležies ir anglių; užginta turi buti priėmimas vaikų priedarbo, neturinczių 16 metų.

Mieste Genua, Italijoje, buvo sustraikavę visi dokų darbininkai už tai, kad policija udarė darbininkiszką rasztinyčią, kurioje darbininkai apturėdavo visokias žinias link darbo. Angsztesnėji valdžia paliepė rasztinyčią atidaryti ir straikieriai sugryzo priedarbo.

Antverpe, 2000 straikierių, kurie dirbo Ockerill dokuose, susimuszė su skabsais ir policija, kur tapo suzeista 30 straikierių.

Varszavoje žandarai suaresztavovo 52 lenkus, buk už politiszką suokalbj. — Petrapilėje suaresztavota 300 studentų už platinimą socializmo.

Paryziuje tapo pagautas prigavikas amerikonas Goffray, kuris persistatė savę kaipo kardinolas-vyskupas isz Washingtono ir rinko aukas ant atvertimo indijonų į katalikus. Jis daugelyje bažnyczijų su iszkilme atlaikė ir miszias. Sudas tajį kardinolą nusudyjo ant 5 metų kalėjimo.

Prancuzijoje seimas išleido įstatymą, kuris įstoja spēkon su nauju metu, uždėdantį mokesčius ant nevedusių ir naszlių, jeigu iki 30 metų neapsives. Po 30 metų amžiaus nevedžiuoliai turės mokėti ant 15% didesnius mokesčius, kurie bus apversti ant dovanų apšvedusiems, kurie užaugins daugiau vaikų. Ant tokių dovanų seimas paskyrė 20 milijonų frankų. Apsivedusieji, jeigu laike 5 metų nesulauks vaikų, teip gi turės mokėti mokesčius. Mat Prancuzijoje nyksta žmonija; vieni neapsiveda, kiti ir apšvedę neturi vaikų. Dėlto valdžia rupinasi, kad žmonės gimdytų daugiau vaikų, negu dabar jų gema. Dabar Prancuzijoje yra 2,707,315 senų jaunikų ir mergų — nevedusių turinczių per 30 metų; toliau yra 1,808,838 porų apšvedusių — bet neturinczių vaikų ir per 300,000 naszlių (vyrų ir moterių) teip gi be vaikų — sykiu 4,816,153 ypatos, kurios yra amžyje auginimo vaikų, o visai jų neturi. Tai gi beveik pusė žmonių, kurie galėtų auginti vaikus — jų netur. Jeigu teip bus ir toliau, tai po 50 metų Prancuzijoje apšvedimas poros bus naujiena, o užgimimas vaiko dar didesnė.

Vokietijos seimas pareikalavo, kad visos angliakasyklos pereitų į valdžios rankas, nes dabar kompanijos teip pakėlė prekes, kad vargingesni žmonės negal nusipirkti anglių ir tur szaltį kęst. Valdžia ant to pristoję, bet ar duosis tas padaryti, tai kitas klausimas. Savininkai nenorės parduot arba reikalau milžiniskos prekes.

Papiežius ir Vokietijos cėsorius isz antro karto pradės dvidešimtą szimtmę. Jie tai pradėjo per naujametį 1900, bet daugiau nieks jiems nepritarė. Dabar jie vėl pradės, sykiu su visa pasaule, 20-tą szimtmę.

Pasikalbejimai apie dangų ir žemę.

verte iš svetimu kalbu P. A.

Pasikalbejimas pirmas.

KUR ŽEMĖS KRAŠTAS?

Gerai buvo laikai, kada gyvenau su sėdžiu je ir ganiau gyvulius. Išgysiu, budavo, vos švintant, o pargenu — jau saulelės ant dangaus nebematyt. Atsigulsiu kur po šieno kupeta ir tysau, o aplinku gyvulėliai begružinėja, augštai paukščiukai čiulba, debesėlis debesėli veja.

Guliu sau beguliu, net šnaudulys pradeda imti. Kartais pėisau ką — nors, manau apie šį, apie tą, štai ir vakaras ateina.

Kitą — syk man rodėsi, jog per musų valsčių ir miestelį, kur vaikščiojame į bažnyčią, nieko daugiau nėra. Bet kaip išgirdau nuo vyresniųjų, kad tokių valsčių daugelis, o sėdžių daugiausia, tuomet permaniau, koks tur buti platus musų kraštas. O kaip man pasakė, kad musų kraštas ne vienintelis, kad yra dar Vokiečių, Prancuzų, Anglų, Persų, Kinų ir daug dar kitų kraštų, tai net galva man pradėjo sukstis. Kokį tai plotą užima tos visos šalys!

O jug tai dar nevisas žemės plotas; be sausos žemės, kiek dar jurės plotų, kurie, sako, to kie dideli esą, kaip kokios žemės! Sako: kad surinktum visus jurės plotus į vieną, o žemės plotus į kitą, tai vandenių butų tris kartus daugiau, ne kaip sausos žemės. Dievyti, kokia didelė ta žemė! Kur gi jos kraštas?

Kaip įkniubo tas klausimas man į galvą, tai ir atsikratyti negalėjau. Pradėsiu, budavo, galvą laužyti — ir nepasijisau, kaip diena perėina, kartais ir apie valgį užmiršdavau! Manau, budavo, be paliovos ir nieko negaliu padaryti. Tai gi ir tekdavo man už tai nekartą, oi! kaip tekdavo. Kartais atsikvošiu, o saulelė jau seniai nusileidus, sėdžiu žiburius dega, o mano kaimenė išsiskirsčius po visą lauką. Vos nakčia pagrįžtu namolei. Lupdavo manę už tai namiej, net kibirkštys iš akių lėkdavo. Bet tai maža te padėjo.

Vieną kartą tas klausimas apie žemės kraštą teip man į galvą įsikverbė, jog niekaip negalėjau atsikratyti. Kodėl, paisiau sau, nė kartą nesutikau žmogaus, kuris butų buvęs ant to žemės krašto? Sėdžiuje yra tiek eidininkų, didelius svieto plotus išvaikščiojusiu: buvo visokiuose miestuose net Vilniuje, o nėvienas žemės krašto nepriėjo.

Tikrai dėlto, kad tas žemės kraštas ne musų, bet kitoj šalyje... Bet ir tai ne. Atėjo kartą pas mus vienas senelis, kuris buvo kitą syk buvęs Vokietijoje, Turkijoje, Prancu-

zijoje; paklausiau aš jo apie tą žemės kraštą, o jis man sako:

— Ne, ant žemės krašto nebuvo.

— Tai pasakyk man, meldžiamas, — paklausiau, — kas ten toliau už Prancuzijos?

— Ugi ten vanduo, plati jurė, — sako.

— O už jurės?

— Už jurės — sako — vėl žemė.

Aš vėl klausinėju: Pasakyk, ar yra tokia vieta, kur nė sausa žemė, nė vandeniū negalima butų toliau keliauti?

— Ne — sako seniukas — nėra. Išvaikščiojau didelį žemės plotą, bet nėsu girdėjęs apie tokią vietą, kad toliau nebegalima butų eiti. Nėsu matęs nė girdėjęs apie tai.

Kas po balų! Štai laukas apribuotas, ir pavietis tur savo sienas arba ribas: pats mačiau stulpus su parašais — iš vienos pusės: „Šiaulių paviečio riba“, iš kitos: „Panevėžio paviečio riba“. Net jurė — jau kokia, rodosi, didelė, o su krantais. Kaip gi gal buti, kad žemė neturėtų nė galo, nė krašto? Tur turėt! Bet kur tas žemės kraštas, kur jos galas? Ir kas gi toliau už to krašto? . . .

Visą vasarą kankinausi tais klausimais.

Ir bučiau besikankinęs iki šiolei, kad nė štai koks atsitikimas.

Kartą, rudeniop, — jau buvau atganęs ir pristojęs į dvarą, — sėdžiu sau viens ponų vira linėje. Aut stalo prieš manę gulėjo didelis grauzas dynas. Po tą dyną lipinėjo musės. Pagavęs vieną, prilipinau jai sviesto prie sparnelių popieros sklypelį ir paleidau lipinėti ant dyno.

Tikrai vargšė butų malonėjus palakioti, bet popierukė neleido; noroms — nenoroms pasileido pėsčioms ir teip greitai, tarytum kas butų ją vijęsis. Apibėgo kartą aplinkui dyną ir sugrįžo į tą pačią vietą, kur buvau paleidęs; apibėgo antrą, trečią kartą...

Žiuriu į dyną, į taką, kuriuo musė bėgo ir... net už galvos nusitverčiau. Tai teip! tariau sau. Kaip tai pirma nesusiprotėjau? Tai gi ir žemė tur buti tokia apvali, kaip ta dynas... Gal mes vaikščiojame žemė teip pat, kaip musė dynu? Jeigu žemė tokia apvali, tai gali šimtą metų vazinėti ir niekur galo neprivažiuosi. Turbut ir muselei, ant dyno lipinėjant, nekartą rodėsi, kad štai — štai bus dyno kraštas, o tas kraštas vis tolyn nuo jos bėgo...

Nepamenu, kaip ilgai teip sėdėjau; žinau tik tai, kad paskui pašokau iš vietos, kaip iš galvos išėjęs. Nubėgau į daržą, žiuriu — šeiminkė agurkus raško. Atsisėdau sau ir žiuriu.

— Ko gi žiopsai? Imk maišą ir nešk į viralinę.

Nunešiau maišą ir vėl sugrįžęs atsisėdau. Bet ilgiaus nebegalėjau iškęsti ir paklausiau:

- Dėdienyte, girdi, dėdienyte!
- Ko tau?
- Žemė tur but apvali, kaip dynas.
- Ką?
- Žemė turbūt apvali?
- Keno žemė? — klausia.
- Ugi ta, mūsų žemė, ant kurios mes gyvename!

- Tai kokia-gi ta žemė?
- Turbut apvali?
- Nė aš suprantu, ką tu kalbi nė ką.

Ink geriaus maišelį ir nešk paskui manę.

Tiek tesuzinojau nuo uktvėrės.

Praslinko dvi sanvaiti (nedėli). Išspradzių — džiaugiausi savo išradimu, bet paskui vėl pradėjau vis labiau nusiminti. Kone pradėdavau verkti, kaip imdavau manyti, kad jeigu žemė apvali, kaip obuolys, tai kodėl ji išrodo mums paplokščia; kad butų apvali, tai reiktų važiuoti iš pradzių vis prieš kalną, o paskui vis į pakalnę, o dabar mes važiuojame vis lyguma... Kartais ir kalnas pasitaiko, bet, pervaziavus per kalną, vėl lyguma... Vienok apie tai, Dievui dėkui, neilgai galvą laužiau. Vėl manę musė pagelbėjo. Jug ir jai turbūt rodėsi, kad ji lyguma bėga, nes ji maziulėlė negalėjo matyti viso dyno, tik sklypelį, per kokį sprindį aplinkui, ne daugiaus. Teip-pat tur-but ir žmogui išrodo žemė; žmogus negal matyti visos žemės, tiktai dalelę per kokius 5-6 verstus aplinkui: toks mažas plotelis tur jam išrodyti paplokščias, ne pupsotas.

Patyręs tai vėl susiraminau; jau tikėjau, kad žemė tikrai apvali, kaip dynas, tik begalo didelė. Tik vėl parėjo man į galvą kodėl vanduo nenubėga nuo žemės, jeigu ji apvali. Paskui vėl — ar ant kitos žemės pusės teip-gi žmonės gyvena? O jeigu gyvena, tai kodėl nenukrinta nuo žemės? jug turi jiems kraujas į galsvą mestis, nes jie žemyn galvoms vaikščioja? Ant šitų visų klausimų jau nemokėjau atsakyti! Kankinausi, kankinausi, bet veltui. Ilgai vaikščiojau kaip apkvaitęs. Laikas bėgo ir aš matydamas, kad nieko gero nepermanysiu, pradėjau tikėti, kad viskas, ką buvau patyręs, gryni niekai, kad neteisybė, buk žemė apvali, kaip dynas... Paketinau bet-gi dar pasiklausti apie tą viską mūsų klebono, ar nepasakys ko tikro.

Tai buvo labai geras ir mokintas kunigėlis. Vienok bijojau, kad nenorės man nieko pasakyti, arba išbars, kad apie kas žin ką sau galvą kvaršinu, dar eimės išjuoks... Kaip bus, teip bus, o eisiu ir pasiklausiu. Atspėdams nubėgau. Ateinu. Susitinka mane priemenėje kunigo uktvėrė ir klausia:

— Ko nori?

— Aš pas geradėją.

— Ko?

— Teip sau, su reikalu.

Pavadino kleboną ir pati durise atsistojo; o man tarytum liežuviz prišalo, nežinau nuo ko pradėt. Ant galo įsidrašinau ir pradėjau.

— Prašau geradėjo nepykti. Aš... atėjau — aš norėjau pasiklausti...

— Tai ko-gi norėjai? — klausia klebonas meilingai.

— Norėjau pasiklausti, kokia mūsų žemė? Ištarus tuos žodžius, mane net prakaitas išpylė.

— Kaip? — klausia klebonas.

— Kokia mūsų žemė? — atkartojau.

Klebonas paziūrėjo į manę su atyda, šeiminkė nusišypsojo, o man pasidarė teip koktu, kad ir apsakyti sunku.

— Apie kokią žemę tu klausai? Žemė esti visokia — molis, smiltis, juodžemis.

— Ne, ne tai man rupi; aš norėjau žinoti, kokia ji visa, kaip išrodo?

— Visa kaip išrodo? juoda arba tariant rūsva; jug pats gerai matai.

— Dievulėli! — sušukau, — kad aš nemoku gerai pasakyti. Ne to aš noriu; aš noriu žinoti, į ką panaši visa žemė ar į lentą, ar į ridinėlį, ar gal į dyną?

— Aa, žiūrėkite, ko jis užsimanė. Kaip tau į galvą tai parėjo? Kam tau to reikia?

— Teip sau noriu žinoti; rasi geradėjas bus teip geras...

— Kodėl ne, su mielu noru. Žemė apvali, kaip antai dynas.

Kaip klebonas teip pasakė, nežinojau iš džiaugsmo nė ką daryti! Žiūrėjau tiktai į jį ir visai buvau užmiršęs, ko dar norėjau paklausti. Klebonas teip-gi į manę paziūrėjo. Paskui pašiškė manę į vidų, davė man riesutų ir pradėjo pats manęs klausinėti. Turėjau viską į apasakoti, kaip savo protu patyriau, kad žemė apvali, kaip dynas, obuolys, arba kitas toks daiktas.

Tuomet klebonas įsišneko ištikrųjų.

— Pats jau gerai žinai — sako — kad nieks dar žemės krašto nepriėjęs ir niekuomet neprieis, nes žemė apvali. Nors ir rodosi mums, ant lygumos stovint, kad žemė susieina su dangum, bet tai ne teisybė: dangus niekur žemės nepalyti. Todėl išvaziavęs iš kokios-nors vietos ir važiuodamas tiesiog vis tolyn ir tolyn, sakysime, į rytus, dangaus neprivažiuotum, tik apvaziavęs aplinkui žemę, sugrįžtum į tą pačią vietą, tik iš kitos pusės, iš vakarų.

Tą viską gerai supratau, nes ir mano mūsė, kaip pasileido dynu į dešinęją pusę ir bėgo vis tiesiog, tai sugrįžo iš kairėsės į tą pačią vietą,

(Toliaus bus.)

Naujoji Zelandija.

Sauszemio plotas, vadinamas Naująja Zelandija, yra tai sala, arba geriaus sakant, salynas, susidedantis iš trijų salų; jis guli Didžiamjam arba Tykiamjam okeane pietryčiuos nuo Australijos, atstume 1200 angliszkų mylių; klimatas N. Zelandijos pavėdus Kalifornijos klimatui. Didumas salyno siekia su virszum 100 tukst. keturkampių mylių, tai gi užima tokį plotą, kaip New Yorko ir Pensylvanijos valstijos, skaitytos drauge. Gyventojų ten skaitoma į 800,000, kurie susideda iš yvairių tautų, daugiausiai anglų. Pirmiaus tas krazstas buvo apgyventas žmonių giminės, vardu Maoris, prigulinezios prie Polineziszkos tautų szakos; atvykus ir apėmus žemę anglams, Maoris'ai markiai prieszino-i priesz įsbriovėlius; paskutink, labai kruvina kova traukėsi nuo 1863 iki 1868 m., bet nuo to laiko teubuviai aprimo ir gyvena su europėnais pilnoje sandaroj, daugiur vienydamies su jais ir priimdami naują kultūną ir apszvietimą. Pagal žines iš 1881 m., Maoris'ų buvo tada užsilikę tik 44,000, tarp kurių 20,000 moterijų.

Iš daugelio atžvilgių, Naujoji Zelandija užsipelno nemenką atydą, ypacz tame, jog įvykus pirm szeszių metų radikaliszkos draugijos surėdy-me permainoms, tenai prasidėjo naujas ekonomiszkas gyvenimas. Toje szalyj laukai yra valdzios savastim, ir niekam nevalia naudotis iš žemės gabalo didesnio už įstatų apybuotą. Norincziam užvesti ukę valdzia paskiria \$100 paszelpos, o be to dar duoda jam po tris dienas per sanvaitę užsiėmimą prie viesių darbu, idant ik susilaukus pirmų ukės vaisių, žmogus turėtų kuom misti ir maitinti savo szeimyaą. Elgetų, valkatų, bedarbių ten niekur niszvysi, bet neatrasi

teippat nė vieno milijonierio; visų turtingiausias Naujos Zelandijos žmogus turi pusę milijono dolerių.

Nuo 1864 m. ten nebuvo nė vieno straiko, nė sutaikinimui darbininkų su darbdaviais į teigtas yra tam tikras sudas. Metuose 1894 tapo išleisti įstatymai, kurie paskyrė ilgį dienos darbo, uždraudė vaikus iki 15 metų priimti į dirbtuves, paskyrė pusę dienos atsilisio kas sanvaitė (neskaitant paties nedėldienio) ir nusprendė atlyginimą atsitikus su darbininkais nelaimei.

Tos šalies angliakasyklose nevalia priimti darbu moterių, nė neužaugusių. Žmonėms, pasiekusiems 65 m., o prietam išgyvenusiems tam krasztė 25 metus, paskirta yra alga po 90 dol. ant metų, jeigu toks žmogus neturi sąvasties, pereinancijos vertėje \$2,700.

Tenai baudžia ir tupdo į tamsiąją ne girtuoklį, bet užlaikytoją karčiamos, pas kurią kas pasigėrė; antru kart atima nuo karčiamninko pavelyjimā parjavoti gėrymus.

Geležinkelių ten yra pratis-ta jau 1000 mylių, ir visuomet 6000 darbininkų užimti taisy-mu naujų; už nuvežimą ima

ten nepaprastai mažai, nes tik 10 centų už 30 mylių, o vienok iš geležinkelių valdžia turi pelno po \$2,150,000 kasmet. Telegrafai ir telefonai priguli teipjau valdžiai; jie ima nebrangiai, bet pelną duoda gerā.

Bankai prie žigunių (paeztų), kuriuos buvo žadėta įvesti Suv. Valstijose, ten jau esti nuo tulo laiko; į tokį banką kiekvienas gali padėti atliekamą skatiką, kad tik visa suma nepereitų 25,000 dol. Užtai gi ten negirdėti apie pabėgusius bankierius ir suirimą bankų.

Visas mokslynecias užlaiko tenai valdžia; mokintis turi visi vaikai tarp 7 ir 14 metų amžiaus; kuriam vaikui einant toliaus į mokslainę, tas gauna dovanai tikieta ant geležinkelio arba strytkario. Kalėjimai ir prieglaudos namai tenai tuzsti; girtuoklių ir valkatų niekur nepamatysi. Visi gyventojai dabar yra prasilavinę retai kas nemoka raszyti.

Tā šalį, kaip gali iš visko numanyti, laukia puiki ateitis, jeigu tik nelemti Senojo Svieto suredymai neapreps savo sunkiais retėžiais išbujojusių po liuosu oru diegų.

Ir klausiu savęs: ką be vilties vaikausi Mintim neramia po nežinomą svieta? Ar augsztas jaunystės svajas? ar taisausi Atnaujinti szirdį atauszusiā, kietā?

Atgyti... pakilti... su vilezia gaivinga Nutrenkti nuo savęs paklydelio nasztā? Bet kur atitiksiu tą spēkā galingā, Kuri man jaunystės galybę sugręztų?

Sztai bangpuceiui marių putas pakylėjus, Viena man putelė suvilgė blakstienā, Su aszara mano akių susiliejus, Ji virto į didelę aszarā vienā.

Laszelis tas Nemunan, rasi, nuslydo Nuo veido lietuvio, kentėjimų pilno, Ir manę lydėti per jures atklydo Į gyvastį naują, į darbā prakilnų... K-a-s.

Isz D. de Foe.

(Liuosas vertimas).

Sveiks druts, kalėjime baisingas!
Namai bausmės, namai vargų,
Namai draugijos pavojingos,
Namai žmonijos pagiežų!
Neszi paniekinimą, gėdą
Žmonėms į tave einantiems;
Bet tu doriems szirdies neėdi:
Neszi tik vargā nekaltiems.
Bet ką tas vargas, ta baisybė
Ir tas paniekinims valdžios,
Jei žmogus kenčia už teisybę,
Už laimę vargstancijos tautos?
Tai sudrutinimas tik vienas
Kitų prie tautiszkių darbų,
Tai tik be darbo liudnos dienos,
Tai tik garbė dėl kenczianczių.
Tos sienos baises akmeninės
Neb'byr kalėjimu tikru,
Ir tie langeliai geležiniai
Ne yr bausmė dėl nekaltų.
O, dėkit geležis baisingas,
Rakykit kojās ir raukas!
Dvasia tvirta ir prots doringas
Sotvirtins szirdis nekaltas! Sekupusaka.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo brolio Jono Kantanavicziaus, isz Antanavo valsecziaus, Senapilės pav. Suvalkų gub. Jau metai, kaip atvyko Amerikon. Kas apie jį žinotų, arba jis pats, teiksis suteikti žiniā ant szio adreso:

J. Kantanavicia
Box 2. Rathmel, Pa.

Pajieszkau brolio Antano

Raskilo isz sodos Libiszkių, Nemakszczių parapijos, Raseinių pavieto, Kauno gub. Keturi metai kaip Amerikoje. Asz atvykau Amerikon Liepos mėn. 1900 ir norėziau surasti savo brolių. Dėlto kas isz tautiecių apie jį žinotumėte, arba jis pats, malonėkite suteikti mą žiniā ant szito adreso:

Kleof Raskilas
1162 S. Oakley Ave.
Chicago, Ill.

Vidur Okeano.

Aplinkui niapmatomos ertmės Atlanto, Saulutė per skliautā kiek kart nuriėdėjo, Kaip akys jau neregi sensvieczio kranto, Tik dangų ir vilnį, siubuojamā vėjo.

Uzrustintos jūrės; putodami svaido Mus laivā volai vandens įnarszinti, Lyg kerszto jieszkotų, jog milžino veidā Toks menkas szapelis, o drįsta raikyti.

Kaip mūsų dainuszkių naszlaite, mus valtį Po begales stumdo keliai neįspėti; Bet kruti atstatęs priesz vėją ir szaltį, Nežino jis, kas yra jaust ir kentėti...

Ant dēnio sav vienas, priesz rustų likimą, Asz rymau, suspaustas skaudzių atminimų: Kur szirdį prapuldžiau? kaip protas apsilpo? Kam svieto moningų nesaugojaus kilpų?

gau
Kal
Kas
P
Val
n
tė
Min
to
al
Var
vi
Juol
K
Kaip
vą
pu
Kaip
lic
Graž
p
47
„Aps
„Gal
Vyto
Guda
Apie
Tėvy
Pasak
Marg
„Aus
Juozo
Kalba
Lietuv
Už ką
knj
Sviet
Girtyl
Trumj
Antan
Katali
Vadov
Gyven

L
Geri
viso m
rymus,
kierą,
mos kl
visas d
kortes
du kiek
Todė
TELIS
vidence
Pet
Med
guldyr
cuziszl
Dainos
Raszyl

Naujos knygos

- gaunamos „Vienybės“ išleistuvėje:
 Kalendorius 1901 m. pusl. 78 15c
 Kas priešius? Paraszė Lazdynų Pelėda, puslapių 32 10c
 Valsčiaus su las. Komedijs vienoje veikmėje, paraszė Žemaitė, pusl. 19 10c.
 Mindaugis Lietuvos karalius. Istorijs paveikslas penkiuose aktuose, puslapiu 86 25c.
 Vanduo ant žemės, po žeme ir virszuje žemės, pusl. 33 10c
 Juokų knygelė, surinkta L. J. K., pusl. 95. 25c
 Kaip Maskolija persekioja Lietuvą. Supieszė kun. V. Dembskis, pusl. 15 10c.
 Kaip geriausiai laidoti numirėlius? pusl. 29 15c.
 Graži dainų knygelė. Išleista per Gied j. 30 puikių dainelių 47 pusl. 10c
 „Apszvieta“ 1—13 \$3,00
 „Galybė“ 1—12, puslapių 484 \$1,00
 Vytoliorda I ir II dalis \$1,25
 Gudai tr Lietuviai 50c
 Apie turtų iszdirbimą 35c
 Tėvynainių giesmė 15c
 Pasaka apie Adomą ir Jievą 10c
 Margumynai, paraszė Bevardis 25c
 „Auszra“ 1884 ir 1885 m. po \$2,00
 Juozo Miglavaros rasztai 25c
 Kalbamokslis lietuviszkos kalbos 50c
 Lietuvisz.-angliszkas žodynėlis \$1,00
 Už ką lenkams turime būti dėkingi arba nedėkinhi 25c
 Svieto pabaiga 10c
 Girtybė 10c
 Trumpi pamokslai ir rodos 10c
 Antanukas — apysaka 15c
 Katalikų bažnyčia ir mokslas 15c
 Vadovas į dangų 40c
 Gyvenimas Jezaus Kristaus 65c

Lietuviu užeiga.

Geriausė užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu laivakortes ant visų linių. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

Medega laikraszcziams, perguldymai isz angliszkos, prancuziszkos ir vokiszkos kalbų. Dainos dėl notų. Illiustracijos. Raszykit: S. Malevsky

Care of L. M. 11 St. Marks Place. New York City.

Gera proga!

SKOLINAME PINIGUS IR PARDUODAME LOTUS.

Ant užstatymo (mortgage) ir statymo namų skoliname pinigus.

Mes galime paskolinti jums pinigų statyti namus, jeigu jus apsaugosite (insuriance) savo gyvastij. Tai yra geras plianas, kuomet jus mokate randas. Pamislykite apie tai: jus pasiskolinate 500-2500 ar daugiau. apsaugojant savo gyvastij, jus galite atmokėti paskolę, mokant kaip jums iszpuola ir jeigu jus numirtumet kokiam nors laike, jusų savastis (property) bus be skolos ir jus szeimyna turės namą. Apsaugojimas gyvasties atmoka skolą. Pamislykit apie padėjimą, kokiame jus paliktumet savo szeimyną, jeigu pasiliktumet užmusztais prie darbo anglekasyklose. Sziteip apsisaugojant jus szeimyna yra aprupinta.

Mes teipgi skoliname pinigus ant, jusų turto (property), jeigu jums iszduosite pirmą užstatymą (mortgage).

Parduodame lotus ant S. Wilkes Barre, Pa., palei strytkarių kelę į Plymouthą vaziuojant, už labai pigę prekę nuo \$300 iki \$500 po \$5,00 ant mėnesio mokant. Jeigu jus norite szkolyti pinigų ar pirkti lotų kreipkitės prie musų:

J. J. Pauksztis & Co.
 224 E. Main st.
 PLYMOUTH, PA.

Kas prisius \$1,25

tas aplaikys 50 puikių popierių gro matoms raszytie su puikioms dėl kiekvieno stono pavincziavonėm apskaitimais ir naujai isz Paryžiaus pargabentom, skubinkitės nes tik priešz KALĖDAS ir NAJUS METUS tokios bus gaunamos. Kasztus prisiuokimo mes patys apmokame adresuokit teip.

W. KUDARAUCKAS,
 Box 234 LAWRENCE, MASS.
 nesiuskit markėmis.

50 YEARS' EXPERIENCE
PATENTS
 TRADE MARKS
 DESIGNS
 COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.
 A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
 Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Del vyru tiktai.

Asz kencziau daugelį metų, kaip pasekme jaunystės iszdykumo ir perzengimą įstatymų prigimties. Asz izzeidau ezimtos dolerį ant daktarų, nerandant pagelbos. Galians, lankantės savo szalijs, asz kreipiausi prie tulo garsaus daktaro Viennoje ir jis davė man gyduolių, kurios manę vis. szkal iszgydė. Asz apie tai pagarsinau savo draugams ir tie, kurie kentė phiziszkai, bandė ir iszgydytais tapo. Tada asz visiszkai perilludijau, kad kiekvienas kencziantis nuo tų ligų, gali atgauti sveikatą, vartojant tas gyduoles.

Daktaras davė man receptą ir gerai žinant, kad daugelis galėtu pasinaudoti isz jo, asz pasiryžau anteikti jį kiekvienam, kuris pareikalauta. Asz neturiu ką parduoti ir pinigų visai nenoriu. Asz garsinu vien dėlto, kad szl žinia ne vienam gali buti naudinga. Jeigu reikalaujete, raszykite į dėdami markę ant atsakymo ir asz atsisiu jums tą receptą lietuviszko kalbol. KAREL JOHNSON, 32 Hohman st., Hammond, Ind.

Didelis lietuviszkas PABRIKAS SKRYBELIU!

Dirbu Skrybėles kietas ir minksztas vi-okių spalvų, geriausia proga dėl lietuviszkų sztornykų kad parduodu tuzinais in sztorus ir ant geriausių iszlygų. Jeigu norit turėti savo krautuvėse geras skrybėles dėl savo kostumerių tai kreipkitės pas:

E. F. Bloom'a
 55 McChesney st.
 ORANGE N. J.

Dr. Kallmerten GARSINGAS SPECIALISTAS

Chroniszkų, nerviszkų ir privatiszkų ligų vyrų, moterių ir vaikų kuris iszgydo per paczta.

\$1,000

nagrados duos dėl to gydintojo kuris iszgydė tiek ligų ligų į tą laiką kiek Dr. K. Jojo gyduolės yra dirbamos isz žolių ir szaknų dėl kožno ligoonio atskyrim. DR. KALLMERTEN ISZGYDĖ TUKSTANCIUS. Daugelis likos gydintojų apileisti kaip neiszgydomi. Jeigu kenti ant kokios norints ligoos, raszykite pas Dr. K idant prisistutu RODĄ (DYKAI). Apraszykit gerai savo ligą, lytį, (vyras ar moteriszkė) amžį, kiek sverit, truputį plaukų ligoonio ir už 2 centus pacztiną markę o apturėsi teisingą apraszymą ar galima bus iszgydinti ar ne. Adresas:

DR F. J. KALLMERTEN.
 TOLEDO, OHIO.

GYVASTIES GYDUOLE!

iszraeta pirm dviejų metų Europoje — iszgydė tukstanczius žmonių. Pargabenta Amerikon per gydymo instituciją INTERNATIONAL CLINIC. Gydo:

REUMATIZMA: artreizimą, skandėjimus kryzinsje ir strėnoose, krutinėje, silpnumą kojų ir tt. SKILVIO LIGAS: netrovėjimą, stoką smoko, skandėjimą po krutine ir žemiaus, užkietėjimą vidurių ir tt.

NERVISZKAS LIGAS: sujudimą dalinį paralyžių, epilepsiją (szokis szv. Vito), galvos skandėjimą ir tt.

KRUTINĖS LIGAS: atsikvėpimą, gerklę, užduosimą, kosulį, plantį, pradzią džiovos ir tt. KEPENŲ LIGAS: dieglins, geltige, melancholiją, hemoroidus, nenorą dirbti ir tt.

GUMBO LIGAS: sustojimą antdrapanių, sopulingą mėnesinės tekėjimą, skandėjimą apatinės dalies kryziaus, tekėjimus ir tt.

INASTŲ LIGAS: puslės, szlapumo kanalų ir tt. ODOS LIGAS: iszmėtymus, dedervines, niezus.

Gyvasties gyduoles czystija krauja.

Jeigu kenti, pamegink tik vieną plėczką GYVASTIES GYDUOLIŲ o busi dėkingos. Plėczka kasztuoja \$1 00 (vieną dolerį). Užpraszymal tuojaus iszsiuncziami Express. Pinigus prisiusiti apsergėtame laiszke arba per Money Order ant

adreso: *International Clinic,*
 8361 Superior Ave. Station
 S. Chicago, Ill.

Ar esi kurezias??

Kożnas kuris yra kurezias yra iszgygytas nauju musų iszradimu; kurie apsigema kurti yra neiszgydomi. Naujas ir lengvas budas. Apraszyk savo negalę. Agzaminavojimas ir rodas dovanai. Kiekvienas gali gydytis namie be didelių kasztų.

Dr. Dalton's Aural Institute,
 La Salle Ave. Chicago, Ill.

PATENTS GUARANTEED
 DESIGNS, TRADEMARKS, PATENTS, PATENT ATTORNEYS, CAVEATS, COPYRIGHTS & C.

Our fee returned if we fail. Any one sending sketch and description of any invention will promptly receive our opinion free concerning the patentability of same. "How to Obtain a Patent" sent upon request. Patents secured through vs advertised for sale at our expense.

Patents taken out through us receive special notice, without charge, in THE PATENT RECORD, an illustrated and widely circulated journal, consulted by Manufacturers and Investors. Send for sample copy FREE. Address,

VICTOR J. EVANS & CO.
 (Patent Attorneys.)

Evans Building, WASHINGTON, D. C.

Deimanto Elektros Kryzius.

Vad inamas teipgi Volta Kryzius, kel-ta metu atgal tapo lezraetas Anstrijoje, ir pasidokavojant savo naudai Kryzius tas veik prasipatino Vokietijoje, Francuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos ezalose, ir szlandien yra labiausiai pagadinjamas kaip galingas valstas nuo Reumatizmo ir daugelio kitu kuno negalu.

Elektros Diemanto Kryzius gydo Reumatizma, tarp muskulu kaip ir sanariu. Neuralgija ir kitus kuno skaudimus, Nerviszkuma, Nervu nuellpnejlma, Silpauma, Prastota Nervu Gyvuma, Nervu Napuolima, Nemiga, Abejotunguma, Dvasios Napuolima, Hysterija, Paralyziu, Sustongima, Drebuli, Neuralgija, Apop eksija, Nuomara, szv. Vito Szoki, Szirdies Plakima, Galvos skaudimai ir visus Nerviszko sistemo sugedimus.

Veikme jo apsiureszkia pati per save begyje ketetos dienu, bet kartais uztrunka keles dienas. Kryziu reikia nesziint diena ir nakti, pakabinta ant szilkinio szniuruko ant kaklo, augszcziau szirdines indoubos. M. linoji puse turi but in spaczia apversta. Pri sz naudojima ir viena syki ant dienos po to Indu Kryziu in truputi drungna gerlauso uksuso skystima ir laikyk per keleta minuociu. Valsama ziurint pagl amziu, uksusas reik su vandeniu atsklesti. Prede to Kryzius yra v. onas doleris ir gvarantuojame, kad jis suteiktokia at nauja kaip kad veriausiai elektrizki dirzi. Kasz tuojanti penkiolika bel dvidezinta sykiu daugiau. Kozae szeimynos sanarys, sveikas ar ligotas, niekados neturi but b to Elektrizko Kryzius, kurs yra gerlaustu gelbetojum pries visokias kuno negales ir skaumus. Prisiusk viena dolerj pe

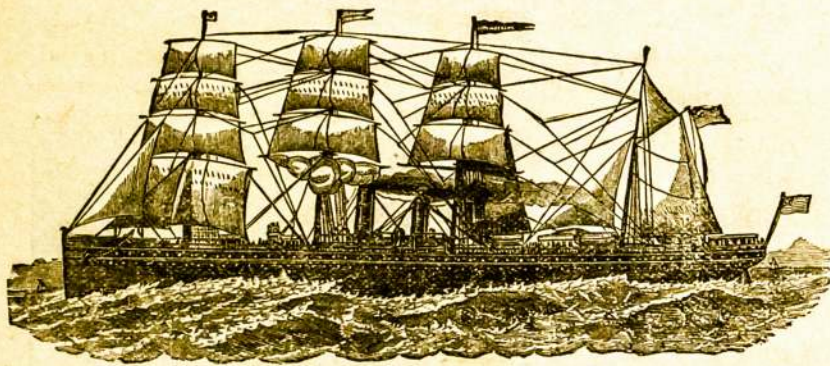
expresa, ar money orderj arba registruotoj gromatoj, o mes tametai savais kasztais pasiusme viena Elektrizka Diemanto Kryziu, arba 6 uz \$,00. Gaunamos tuketanczialis rekomendacijas nuo ypatu, kurios su pagelba szio Stebuklingo Kryzius iszsigyde. Yra uztektina del parodymo jo magiszkos galybes. Szta! pora tokia rekomendaciu:

Asz naudojansi jusq Diemanto Elektros Kryziu nuo 21 Kovo ir persitikirinau, kad tas kryzius tikrai teip pagelbingas, kaip sakete. Per ilga laiką asz negalėjau valdyti savo deszines rankos ir daug kentėjau: visada turėdavau laikyti ją parizsta. Po naudojimo begij dviejų sanvalcių jusq Diemanto Elektros Kryzius galėjau apsieiti jau Le parizsimo. Dabar su ta ranka neszu pilną kibirą vandens. Asz ir nežinau, kaip atidėkavoti jums uz teip didele suteikta man pagelba.

ANDRES MADSEN, 2655 Quincy Ave., OGDEN UTAH, April 15 1892

The Diamond Electric Cross Co. Dept 27, 306 Milwaukee ave., CHICAGO,

Cerbtini Tautieciai!

Turiu uz garbę praneszti visiems lietuviams, jog apsiemiau agentyste ant labiaigeru liniju. Taigi parduodu Lavakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieta. Uz tiketu jog su, nuo manes pirktoms laivakortems pervaziuosit didmarj per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire - insurance). Turiu labai czystą ir puikią uzeigą del sveteliu, uzlaikau vyną alų, degtine ir kitokius gerymus, kurie zinau patiks del lietuviu ir nei prabaszczius nepaniekytu. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. **WATERBURY, CONN**

DIDELIS SKLODAS

S. J. Mockaiczio

Uzlaiko geriausia Vyną, visokio skyriaus Arielkos ir kitu szyrdj pastipriancziu gerymu, teipgi skaniausiu Cigaru, tik nepamirszkite vietas

S. J. Mockaitis

224 ir 226 South Main Str.
SHENANDOAH, PA

Griaicziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

D. L. & W. R. R.

Trakiai iszeina isz Plymouth'o:

Ant 7:00; 8:47; 10:13; 11:51 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghampton, Elmira Buffalo, ir visq tarpiniu stacijų bel į Vakarus.

Ant 7:38; 9:02; ir 11:13 isz ryto į Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bel visq tarpiniu stacijų ir susvienyjant del Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimora, ir t. t.

Ant 2:35; 3:47; 4:40 7:41 ir 10:15 po pietu į Scranton New York, Buffalo, ir visq tarpiniu stacijų.

Ant 2:40 3:49 4:32 6:43 9:50 12:30 pietu į Northumberland ir visq tarpiniu stacijų susvienyjant del Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Tiketai uz pigiause preku į visas szalys, Sziaurę - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztuju angliu apeliinke. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

LENGVUMA

suteikia ir gydo visados kosuli, bronchitis, perszalima, gripą, pradzia dziovos.

Severos Balsamas del Plaucziu

Geriausia gyduole nuo kosulio.
25 c. ir 50 c.

Visi skausmai ir nesmagumai praeina po vartojimo.

Severos Aliejus szv. Gothardo

Linimentas szeimyniszkas
Preke 50 ct.
Lietuviszku agentu reikalauja.
me visur.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.
Severos gydules yra gaunamos pas A. Groblevski, 111 Main str. Plymouth, Pa.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujusia madą, duoda druta ir gera materija ir uz pigę prekę. Teipogi senus ant nauju perdirba. Visi pas savo Tautietj.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos uz rupestinga, teisinga ir artistiszka iszdirbima.

KARUNU, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu uz garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystems, kad asz dirbu visus augszcziaus paminetus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metu uziimdama iszdirbimais igijau geriause praktika ir del to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

